

Protokoll fört vid ordinarie årsstämma i
Länstrafiken i Västerbotten AB

2023-06-02

<u>Närvarande:</u>	<u>Ombud för:</u>	<u>Antal aktier:</u>
Richard Carstedt	Region Västerbotten	50 000

§ 1

Stämmans öppnande och val av ordförande vid stämman

Till ordförande vid årsstämman utses Margareta Rönngren.

§ 2

Upprättande och godkännande av röstlängd

Ovanstående förteckning över närvarande aktieägare godkännes att gälla som röstlängd i stämman.

§ 3

Val av en eller flera justerare

Att jämte ordförande utse Richard Carstedt att justera dagens protokoll

§ 4

Prövning om stämman är behörigen sammankallad

Stämman konstateras vara behörigen utlyst.

§ 5

Godkännande av dagordning.

Årsstämman beslutar godkänna dagordningen

§ 6

Framläggande av årsredovisning och förvaltningsberättelse. Bilaga 1.

Styrelsen beslutade vid sitt sammanträde 2023-02-10 att godkänna årsredovisningen, enligt bilaga 1 till kallelsen, och överlämna densamma till årsstämman för fastställelse.

Årsstämman behandlar årsredovisningen.

Årsstämman beslutar

Att fastställa av styrelsen framlagd resultat- och balansräkning.

Att fastställa av styrelsen framlagd koncernresultaträkning och koncernbalansräkning.

Att disponera årets resultat disponeras enligt gällande kostnadsfördelningsmodell.

§ 7

Framläggande av revisionsberättelsen, granskningsrapport från lekmannarevisionen samt beslut om ansvarsfrihet. Bilaga 2, 3 och 4.

Revisionsberättelse för 2022, vilken är upprättad av bolagets revisorer, framgår av bilaga 2 till kallelsen. Lekmannarevisionens granskningsrapport samt tillhörande Rapport grundläggande granskning framgår av bilaga 3 och 4 till kallelsen.

Årsstämman beslutar

Att bevilja styrelsen och verkställande direktören ansvarsfrihet för den tidsperiod som årsredovisningen omfattar.

§ 8

Bolagsstyrelse. Bilaga 5.

Styrelsen utgörs av nio (9) ordinarie ledamöter och nio (9) suppleanter. Styrelsen utses av Region Västerbottens för tiden från årsstämma som följer närmast efter det att val till kommun- och regionfullmäktige förrättats intill slutet av årsstämman som följer närmaste efter nästa val till kommun- och regionfullmäktige. Ordförande och vice ordförande utses av regionfullmäktige.

Ordinarie ledamot

Lilly Bäcklund, ordförande, (S)
 Andreas Löwenhök, vice ordförande (M)
 Nicke Grahn (L)
 Mathias Haglund, (S)
 Johan Söderling, (S)
 Håkan Nilsson, (S)
 Emma Vigren, (S)
 Hans-Inge Smetana, (KD)
 Åsa Össbo (V)

Ersättare

Karin Malmfjord, (S)
 Tommy Bäckström (L)
 Sofie Gustavsson, (S)
 Carina Sundbom, (C)
 Helge Kristoffersson, (S)
 Lars Ohlsson, (S)
 Gerhard Sannsell, (S)
 David Eriksson, (KD)
 Per Adsten, (V)

Årsstämman beslutar:

Att styrelsen utgörs av ledamöter enligt ovan, samt att till ordförande i styrelsen utse Lilly Bäcklund, (S). Till vice ordförande utses Andreas Löwenhök, (M).

§ 9

Val av revisor och ersättare

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av årsstämman en revisor.

Revisorns uppdrag gäller till slutet av den ordinarie årsstämma som hålls under fjärde räkenskapsåret efter revisorsvalet.

Årsstämman beslutar

Att till revisor utse KPMG AB som revisionsföretag (org nr 556043-4465) med huvudansvarig revisor Benjamin Henriksson (860422-8596).

Noteras att Region Västerbotten har utsett Mattias Sehlstedt till lekmannarevisor samt Bert Öhlund till ersättare.

§ 10

Fastställande av arvode för styrelsen och revisorerna

Ordförandes årsarvode uppgår till 0,06 av basarvodet, och vice ordförandes arvode uppgår till 0,03 av basarvodet enligt beslut i Regionfullmäktige 2020-06-16. Då regionens policy anger att förtroendevald med årsarvode understigande 0,4 basarvode erhåller dagarvode för samtliga uppdrag, ska ordförande och vice ordförande erhålla dagarvode enligt regionens Arvodesregler för förtroendevalda mandatperioden 2019-2022.

Årsstämman beslutar

Att arvode för ordförande uppgår till 0,06 av basarvodet och vice ordförandes arvode uppgår till 0,03 av basarvodet

Att arvodet per sammanträde till ledamöter i styrelsen är oförändrat

Att lekmannarevisionens årsarvode är 7 706 kr per år (för ordinarie revisor) samt 1 130 kr per sammanträde. Timtidsersättning 226 kr.

Att övriga ersättningar samt rese- och traktamentsersättningar utgår enligt Region Västerbottens regler.

§ 11

Annat ärende som det ankommer på stämman att fatta beslut om

Inga övriga ärenden fanns anmälda

§ 12**Avslut**

Ordförande tackade dagens deltagare och avslutade mötet.

Vid protokollet

Harriet Söder

Ordförande

Justeras

Margareta Rönngren

Richard Carstedt

Bilagor:

1. Årsredovisning 2022
2. Revisionsberättelse (PwC) 2022
3. Granskningsrapport 2022, Lekmannarevisionen
4. Rapport Grundläggande granskning år 2022
5. Val till ledamöter i styrelsen förrättade av regionfullmäktige

Rickard Carstedt

Rickard Carstedt

E-mail: rickard.carstedt@regionvasterbotten.se

2023-06-05 09:33 CEST

Margareta Rönngren

Margareta Rönngren

E-mail: margareta.ronngren@gmail.com

Role: Ordförande

2023-06-06 20:04 CEST

Länstrafiken i Västerbotten AB

Org.nr: 556071-4478

Årsredovisning för räkenskapsåret 2022-01-01—2022-12-31

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	Sid
Förvaltningsberättelse	1
Koncernens resultaträkning	10
Koncernens balansräkning	11
Moderbolagets resultaträkning	13
Moderbolagets balansräkning	14
Koncernens finansieringsanalys	16
Moderbolagets finansieringsanalys	17
Noter till resultat- och balansräkning	18
Underskrifter	27

Organisationsnummer 556071-4478

Säte: Lycksele kommun

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Styrelsen och verkställande direktören för Länstrafiken i Västerbotten AB får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2022-01-01—2022-12-31.

Allmänt

Länstrafiken i Västerbotten AB (Länstrafiken) ägs till 100 % av Region Västerbotten (232100–0222).

Bolagets styrelse och VD ska arbeta för verksamhetsmål och ekonomiska mål som anges i regionfullmäktiges mål- och resultatstyrning samt årsbudget.

Bolagets uppdrag, enligt ägardirektiv, är att stödja kollektivtrafikmyndigheten i arbetet med den lokala och regionala kollektivtrafiken i Västerbotten. Bolaget ska förvalta gällande avtal avseende upphandlad trafik. Bolaget ska i övrigt utföra de uppdrag som åläggs bolaget från kollektivtrafikmyndigheten.

I bolagsordningen framgår också att ändamålet med bolaget är att som ett av kollektivtrafikmyndigheten i Västerbottens län helägt servicebolag, på uppdrag av myndigheten – i egen regi eller genom avtal med andra trafikföretag – upphandla och bedriva kollektivtrafik, förvalta och utveckla verksamhetssystem väl integrerade med andra transportsystem inkluderat biljett- och betalssystem, svara för ekonomisk uppföljning och redovisa verksamhetsstatistik, svara för information, marknadsföring och kundtjänst, samt i övrigt biträda myndigheten. Dessutom ska bolaget för samordning av hållplatsfrågor och i miljöfrågor vara rådgivande, vägledande och stödjande i förhållande till bolagets finansörer, så att trafikens miljöpåverkan reduceras.

Bussgodsverksamheten hanteras av det nu majoritetsägda bolaget Bussgods i Norr AB. Länstrafiken äger 2/3 av aktierna i Bussgods i Norr AB och Länstrafiken i Norrbotten AB äger 1/3. Dialog pågår med Västernorrland som erbjudits att köpa 1/3 av aktierna.

2022 har under inledningen av året varit påverkat av den pågående pandemin, med bortfall av biljettintäkter. Staten har dock till viss del kompenserat detta och vi erhöll i december bidrag som uppgick till 15,5 mkr. Den dramatiska kostnadsutvecklingen inom ramen för våra tecknade trafikavtal får under året mycket stor påverkan på bolagets ekonomi och kommer innebära att samtliga finansörer behöver tilläggsbetala för att täcka kostnaden för den trafik man beställt.

Uppfyllelse av ägarens uppdrag/direktiv

Verksamheten bedrivs enligt fastställt ägardirektiv. Resultatet för räkenskapsåret är negativt i förhållande till budget. Den dramatiska kostnadsutvecklingen i samhället och framför allt vad gäller drivmedel, innebär att bolagets kostnader överstiger budget med betydande belopp. Detta är dock utanför bolagets kontroll, då kostnaderna följer tecknade trafikavtal.

Kilometerproduktionen för verksamhetsåret 2022 uppgick till 15 343 503 (15 093 417) kilometer för regiontrafiken och 3 977 205 (3 847 816) kilometer för stadstrafiken i Umeå.

Verksamheten har styrts med utgångspunkt i den verksamhetsplan som styrelsen beslutade fastställa 2021-12-03, men den då fortsatt pågående pandemin har haft inflytande på verksamheten, framför allt i inledningen av året.

I verksamhetsplanen för 2023 har vi kunnat ”gå tillbaka” till att ha ett mål för resandeutveckling, men också för kundnöjdhet.

Kommunala befogenheter

Styrelsen beslutade på sitt möte 10 februari 2023 att bolagets verksamhet är genomförd inom ramen för de kommunala befogenheterna. Analysen har gjorts utifrån:

1. Bolagsordningen
2. Ägardirektivet
3. Mål i verksamhetsplan 2022
4. Grundprinciper för de kommunala befogenheterna

Analysen finns ytterligare beskriven i den bolagsstyrningsrapport som kommer överlämnas till ägaren.

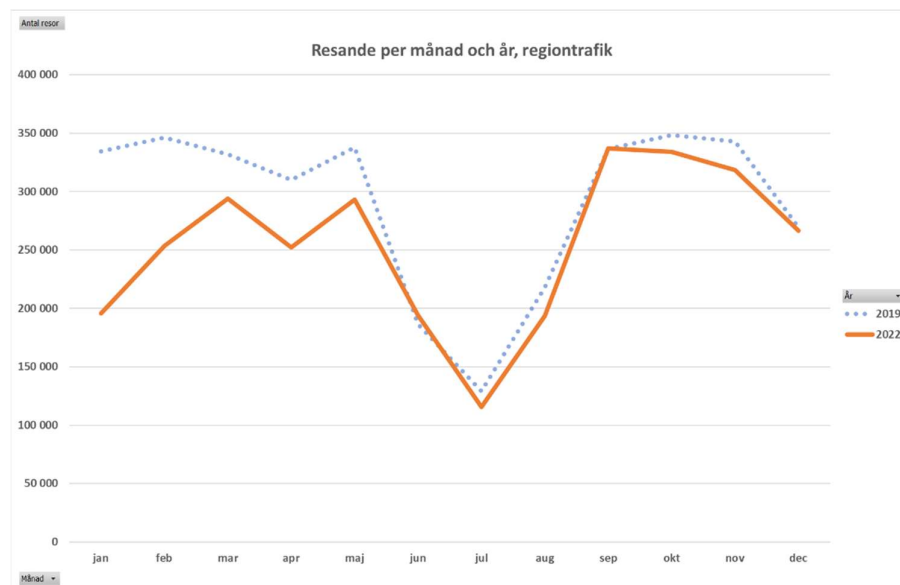
I dagens gällande ägardirektiv och bolagsordning saknas koppling till de kommunala befogenheterna, men ett arbete med att uppdatera ägardirektiv och bolagsordning pågår hos ägaren, Region Västerbotten och sker i dialog med bolaget.

Resandeutveckling och kundnöjdhet

Resandeutveckling har under 2022 inte varit ett fastställt mål (på grund av pandemin), men utfallet redovisas för att ge en bild av läget.

Vi redovisar nedan resandeutvecklingen för 2019 och 2022.

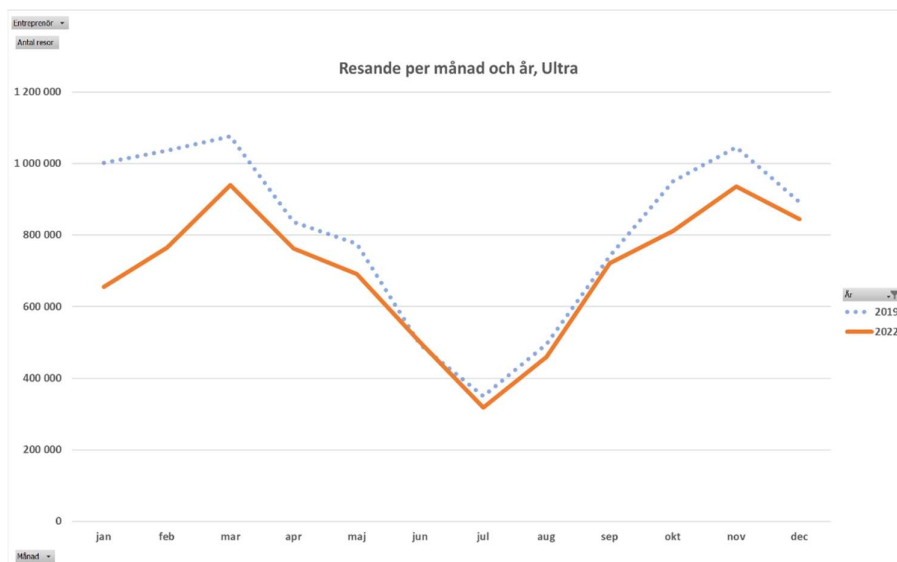
Diagram 1 – resandeutveckling regiontrafik 2022

Totalt uppgår resandet under 2022 till 87,3 % av nivån 2019, som betecknas som det senaste normalåret. Jämfört med 2021 når siffran över totalt genomförda resor under 2022 till 129 %.

I Ultra når vi under 2022 86,6 % av antalet genomförda resor jämfört med 2019, här är alltså resandebortfallet något större än i regiontrafiken, vilket kan förklaras att man i en stad har lättare att välja cykel eller att gå då hösten varit förhållandevis varm. Jämfört med 2021 är siffran för 2022 136 %.

Diagram 2 – resandeutveckling Ultra 2022

Kundnöjdheten har under året förbättrats i regiontrafiken. För Ultra har utfallet under hela året varit högt. Det sammanställda utfallet för 2022 är:

Nöjdhet sammanfattningsvis med bolaget – resenärer (Personer som reser minst varje månad)

	Utfall 2022 % (2021)	Snitt i riket 2022 %
Regiontrafik	63 (61)	55
Ultra	80 (75)	63

Utfallet innebär att vi når målen vad gäller kundnöjdhet för helåret 2022, dvs att kunderna ska vara mer nöjda jämfört med samma period föregående år och mer nöjda är rikssnittet. Utfallet föregående period var i regiontrafiken 61 % och i Ultra 75 %.

Övrig måluppfyllelse

Samordningsgraden i beställningscentralen

Målet är att 39 % av alla resor som genomförs ska vara samordnade.

Utfallet för perioden är 37,16 %, vilket innebär att vi inte når målet. Under två månader, februari och december, översteg dock samordningen 39 %.

Tillgänglighet

De delar av kollektivtrafiksystemet som finns inom Länstrafikens ansvarsområde ska vara tillgängligt för så många som möjligt. Mätning sker genom att följa upp stomlinjetrafik och Ultra gällande rullstolsplats och audiovisuellt utrop i fordonsdatabasen Frida.

- 99 % av alla fordon som trafikerat i stomlinjetrafiken och Ultra har rullstolsplats
- 99 % av alla fordon som trafikerat i stomlinjetrafiken och Ultra har ramp och lyft
- 92 % av alla fordon som trafikerat i stomlinjetrafiken och Ultra har hållplatsutrop
- 92 % av alla fordon som trafikerat i stomlinjetrafiken och Ultra har inre informationsskyltar

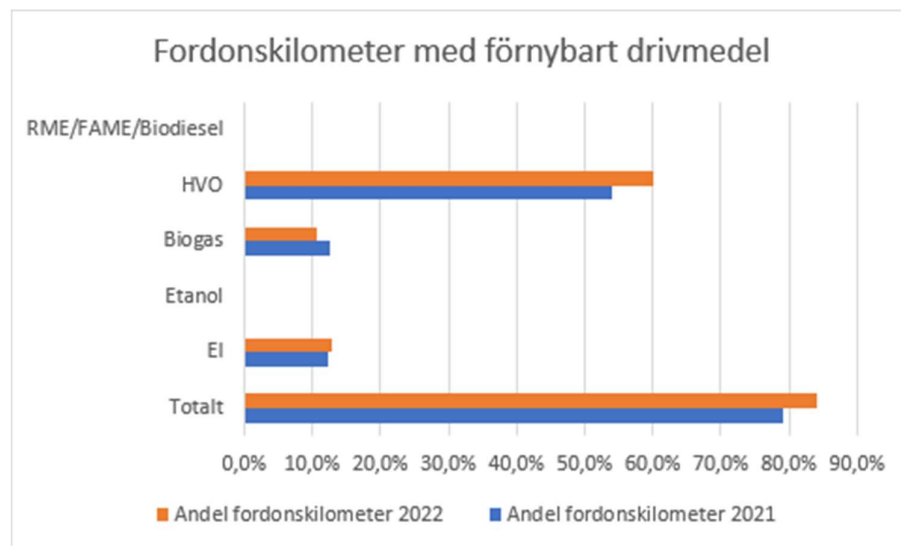
Samtliga avvikelser finns i regiontrafiken, vilket innebär att utfallet för Ultra är 100 %. Avvikelseberor bland annat på försenade leveranser av nya fordon.

Miljö

Målsättningen för 2022 var att trafiken till 68 % skulle bedrivas med förnybart drivmedel och siffran ska förbättras med 4 procentenheter per år för att vara 100 % år 2030.

Utfallet vid halvårsuppföljningen 2022 var att över 84 % av trafiken bedrevs med förnybart drivmedel, vilket innebär att vi når målet. Helårssiffrorna för 2022 kommer inte vara klara förrän något senare, men bedömningen är att vi även kommer nå målet på helårsbasis.

Diagram 3 – andel fordonskilometer med förnybart drivmedel per 2022-06-30

Personalnöjdhet

Nöjd medarbetar-index ska vara 8,6. Mätning genomförs en gång per år under augusti månad och årets utfall är 8,39, vilket innebär att vi inte riktigt når målet, men har ett förbättrat resultat jämfört med 2021 då utfallet var 8,29.

Upphandling

De sedan tidigare pågående processerna gällande Norrlandskusten och Blå Vägen med flera linjer har under året avslutats och trafikavtal har tecknats. Det innebär att nytt trafikavtal gäller för Norrlandskusten från och med 1 april 2023 och för Blå Vägen med flera linjer från 1 oktober 2023.

Vi har dock fått ytterligare överprövningar då den inomkommunala linjetrafiken i Vindelns är föremål för överprövning, vilken fortsatt pågår. Även våra tilldelningsbeslut i upphandlingen av Serviceresor har överprövats och i nuläget pågår process gällande Umeå, Nordmaling samt Vännäs-Bjurholm. I övriga områden har vi kunnat teckna, eller kommer inom kort teckna trafikavtal.

Bolaget har också under året lagt betydande resurser på att i samarbete med övriga aktörer i Norrland upphandla en ny app för resenärerna, vilken enligt plan kommer presenteras för resenärerna under tidig sommar 2023.

Uppföljning av styrelsearbetet samt den interna kontrollen

Styrelsen genomför årligen en enkät för utvärdering av det egna arbetet. För 2022 presenteras resultatet i den årliga bolagsstyrningsrapport som bolaget kommer översända till ägaren.

Bolaget har under året bytt en ersättande ledamot i styrelsen.

Planen för intern kontroll följs upp i samband med styrelsens sammanträde i februari. Styrelsen har inte funnit sådana brister som medför anledning att vidta särskilda åtgärder.

Löpande ekonomisk uppföljning

Under året har vi löpande presenterat en uppföljningsrapport för att ge våra finansiärer god kännedom om måluppfyllelsen, ekonomin och läget i trafiken. Vi kommer under 2023 fortsätta leverera dessa rapporter per sista februari, sista april, sista augusti och sista oktober. Under året har vi fortsatt haft god dialog med ägaren, region Västerbotten. Bolagets likviditet följs löpande upp och prognoser tas fram varje vecka.

Bussgods i Norr AB

Utvecklingen för det delägda bolaget Bussgods i Norr AB, är fortsatt positiv då årets resultat efter finansiella poster uppgår till ca + 1,8 mkr, vilket innebär ett resultat som är i paritet med budget. Framför allt hösten har inneburit en god försäljning med stor efterfrågan från kunderna.

Dialog har under året fortsatt förts med Västernorrland och ett erbjudande finns från Västerbotten att Västernorrland kan förvärva 1/3 av aktierna i Bussgods i Norr AB och på samma sätt som gjordes i Norrbotten skulle då bussgodsverksamheten i det länet hanteras av det gemensamma bolaget. Diskussioner och dialog pågår inom Västernorrland där kommunerna, regionen och kollektivtrafikmyndigheten i det länet är inblandade. Ett eventuellt beslut från Västerbottens sida om försäljning av aktierna i Bussgods kommer föregås av en risk- och konsekvensanalys.

Målet är också att Bussgods ekonomi ska vara så stabil att ersättningen till ägarna kan öka varje år från dagens 18 % per fraktintäkt. Beslut om ersättning till ägarna fattas på årsstämman i bolaget.

Finansiell analys

Intäkter

Regiontrafikens totala intäkter för räkenskapsåret uppgick till 193,6 mkr (172,6 mkr), vilket trots fortsatt lägre resandentäkter under året utgör ca 10,1 mkr högre än budget. Den positiva budgetavvikelsen uppnås främst tack vare erhållna statsbidrag som överstiger budget med 9,4 mkr, men också intäkterna för skolresor samt erhållna vitesersättningar överstiger budget med 4,7 mkr respektive 3,7 mkr. Kostnadstäckningsgraden uppgår till 37,5 % (40,8 %), vilket är 4,9 %-enheter lägre än budgeterade 42,4 %.

I efterdyningarna av pandemin har biljettintäkterna, framför allt under våren, varit fortsatt låga. Under hösten har dock resandet återhämtat sig till en nivå som närmast sig budgeterade förutsättningar. Inom regiontrafiken uppgick biljettintäkterna till 99,7 mkr (69,0 mkr), vilket är 7,1 mkr lägre än budget. Budgetavvikelsen uppvägdes dock av statens kompensation för förlorade intäkter till kollektivtrafiken. Beslut om stödet erhöles i december och uppgick till ca 15,5 mkr, varav regiontrafikens andel utgjorde 7,3 mkr. Intäkter för skolresor uppgick till 56,1 mkr (56,1 mkr).

Ersättningen för godstransporter från det delägda dotterbolaget Bussgods i Norr uppgick till 4,5 mkr (3,6 mkr), vilket är ca 0,6 mkr lägre än budgeterat. Bland rörelsens övriga intäkter, som inte budgeteras, redovisas bland annat avtalsviten samt poster av engångskaraktär. Ersättning för avtalsviten uppgick till 3,7 mkr (2,3 mkr).

I Umeå lokaltrafik redovisas på intäktsidan totalt 114,2 mkr (97,4 mkr) vilket innebär ett överskott mot budget med ca 5,5 mkr. Även inom lokaltrafiken är överskottet i första hand hänförligt till erhållen statlig kompensation för uteblivna intäkter på ca 8,2 mkr. Biljettintäkterna har utfallit ca 5,3 mkr lägre än budget och uppgick till 98,0 mkr (70,1 mkr). Utfallet för reklamintäkter uppgick till 1,1 mkr (1,0 mkr), vilket överskrider budget med ca 0,2 mkr, och även lokaltrafiken har erhållit ej budgeterade vitesersättningar motsvarande ca 2,6 mkr. Kostnadstäckningsgraden har ökat till 57,5 % (52,6 %), och ligger i nivå med budgeterade 57,6 %.

Kostnader

Den i särklass största kostnadsposten är trafik kostnaderna som i regiontrafiken för 2022 uppgick till 516,3 mkr (422,8 mkr). Kostnadsutfallet var 83,6 mkr högre än budgeterat och 93,4 mkr högre än föregående år, vilket motsvarar en ökning med ca 22,1 %. Kostnadsökningen har en stark koppling till de omvärldsförutsättningar som råder och som drivit på utvecklingen av de indextal som bolagets trafikavtal bygger på. Den allra största indexökningen står bränsleindex för som för den fossilfria dieseln HVO stigit med ca 62 % och den vanliga dieseln KPI 6214 med ca 45 % jämfört med föregående år. Men även konsumentpris- och ränteindex har stigit kraftigt.

På motsvarande sätt har indexutvecklingen påverkat Umeå lokaltrafiks trafik kostnader. Indexkorgen för Umeå lokaltrafiks avtal viktas dock lägre mot bränsleindex och högre mot arbetskraftskostnadsindex, vilket innebär att lokaltrafikens trafik kostnader inte ökat fullt så dramatisk som för regiontrafiken. Lokaltrafikens totala trafik kostnader uppgick till 198,6 mkr (185,0 mkr) och överskred budget med ca 9,8 mkr.

Resultat

Resultatet i Länstrafiken ska alltid bli +/- 0 eftersom över- resp. underskott återbetalas eller tilläggsfaktureras trafikbeställarna. 2022 års underskott innebär att 68,7 mkr har bokats upp som fordran gentemot kommuner och region Västerbotten, och att budgeterade driftanslag har ökat med motsvarande belopp. Av våra finansiärer är det region Västerbotten (32,7 mkr), Umeå kommun inklusive Umeå lokaltrafik (12,0 mkr), Skellefteå (10,4 mkr), och Vilhelmina (4,2 mkr) som står för de största totala underskotten. Föregående år återbetalades totalt 17,4 mkr.

Dotterbolaget Bussgods i Norr AB redovisar ett överskott uppgående till 1,0 mkr (1,3 mkr), varav Länstrafikens del (2/3) uppgår till 0,7 mkr.

Tillgångar

Bokfört restvärde av materiella anläggningstillgångar är i stort sett oförändrat jämfört med föregående år, och uppgår vid utgången av räkenskapsåret till 15,7 mkr. Årets investeringar, som uppgår till ca 5,1 mkr, avser i huvudsak det pågående projektet kring nytt gemensamt biljett- och betalssystem samt en ny kund app, 1,7 mkr. Men även tillkommande investeringar i det nya realtidssystemet, 1,7 mkr, samt investeringar i IT-hårdvara relaterat till biljettmaskinssystemet FARA, ca 1,4 mkr, har genomförts under året.

I inledningen på året såldes andelarna i intresseföretaget Norrtåg AB till region Västerbotten. Överlåtelsen skedde till bokfört värde. Efter affären uppgår de finansiella anläggningstillgångarna till 3,3 mkr, vilket i huvudsak utgörs av innehavet av 2/3 av andelarna i dotterbolaget Bussgods i Norr AB.

Omsättningstillgångarna har ökat med totalt ca 15,6 mkr. Den största förändringen vid jämförelse med föregående år är kundfordringar som ökat med 94,9 mkr. Ökningen utgörs huvudsakligen av fordringar gentemot bolagets finansiärer avseende driftbidraget för tertial 1 2023 som ej reglerats innan utgången av året. Det i sin tur har påverkat den negativa förändringen av likvida medel vars minskning jämfört med den utgående balansen föregående år uppgår till -99,1 mkr. Fordran avseende täckning av årets budgetunderskott, motsvarande 68,7 mkr, avviker också från föregående år då bolaget i stället redovisade en skuld för motsvarande post uppgående till 17,4 mkr.

Skulder och eget kapital

Bolaget har ett långfristigt banklån på ursprungligen 15 mkr, som efter amorteringar uppgår till 7,4 mkr vid räkenskapsårets utgång. Av det återstående skuldbeloppet är kommande års amorteringar, ca 3,2 mkr, redovisade bland bolagets kortfristiga skulder.

De kortfristiga skulderna uppgick vid bokslutet till 219,2 mkr (200,9 mkr). Ökningen jämfört med föregående år beror huvudsakligen på upplupna indexkostnader för bolagets trafikavtal avseende kvartal 4 2022.

Eget kapital är oförändrat i moderbolaget. Soliditeten har minskat från 9,6 % till 9,0 %.

Kassaflöde

Kassaflödet under året uppgick till -99,1 mkr. Den löpande verksamheten genererade ett likvidöverskott med 5,1 mkr, vilket i stort sett utgörs av årets avskrivningskostnader. Investeringsnettot medförde ett utflöde med totalt -5,1 mkr och finansieringsverksamheten, som består av årets amorteringar på det långfristiga lånet samt försäljningen av aktierna i Norrtåg AB, medförde tillika ett utflöde med totalt -2,7 mkr. Förändringen i rörelsekapitalet gav ett underskott med -96,4 mkr och sammantaget uppgick kassabehållningen till 29,2 mkr vid utgången av räkenskapsåret.

Den löpande likviditeten har kraftigt påverkats av årets höga kostnadsutveckling. Av den anledningen har faktureringen av finansiärernas driftbidrag för tertial 1 2023 tidigarelags och fakturerats innan årsskiftet. Motsvarande fakturering skedde också föregående år, men hann betalas innan årsskiftet. Detta förklarar den lägre kassabehållningen vid utgången av 2022 och ökningen av rörelsekapitalet.

Nyckeltal

Nyckeltal	2022	2021	2020	2019	2018
Koncernen					
Omsättning exkl. driftbidrag	559 808	493 127	379 805	358 078	345 193
Resultat efter finansiella poster	1 764	2 051	1 732	13	6
Kostnadstäckningsgrad	53,9%	51,9%	47,3%	48,7%	49,0%
Soliditet	10,6%	11,1%	9,0%	20,4%	9,1%
Likviditet	1,06	1,07	1,05	1,12	1,05
Moderbolaget					
Omsättning exkl. driftbidrag	465 009	403 181	315 335	317 152	310 285
Kostnadstäckningsgrad	49,2%	46,7%	42,6%	45,6%	46,3%
Soliditet	9,0%	9,6%	8,3%	21,4%	9,3%
Likviditet	1,03	1,05	1,04	1,11	1,05

Koncernen

De koncernmässiga nyckeltalen följer tydligt utvecklingen hos moderbolaget. Det innebär att de analyser som redovisats ovan gällande resultat, kassaflöde, soliditet och likviditet är direkt överförbara även på koncernredovisningen. Det faktum att dotterbolaget Bussgods i Norr AB redovisar ett överskott för året innebär dock att den negativa trenden i nyckeltalen inte får riktigt samma genomslag i koncernen.

Kostnadstäckningsgraden visar hur stor andel av de totala kostnaderna som täcks av andra intäkter än driftbidrag. Årets utfall ligger på 49,2 % (46,7 %). Föregående år belastades hårt av restriktioner relaterade till pandemin. Innevarande år har i det sammanhanget haft mycket bättre förutsättningar, vilket också visat sig i ett ökat resande och högre biljettintäkter.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Länstrafiken i Västerbotten AB med dotterföretaget Bussgods i Norr AB har stora delar av kostnadsmassan bundna i trafikavtal med underentreprenörer. Utvecklingen för kostnaderna regleras genom koppling till indexkorgar som är relevanta för branschen. Dessa index är normalt sett så pass stabila att risken för kostnadsstegringar som direkt äventyrar ekonomin bedöms vara liten, även om den kraftiga utvecklingen det senaste året avviker från den historiska trenden. Verksamheten är i egentlig mening inte heller direkt beroende av några andra externa kunder än de finansiärer som beställer trafiken. Utfallet i ekonomin är alltid kopplat till en jämförelse med budget för respektive beställare av trafiken, d.v.s. Region Västerbotten och kommunerna i Västerbottens län. Ett eventuellt budgetunderskott i bolaget ska täckas av den finansiär det berör. Eftersom samtliga finansiärer har beskattningsrätt så bedöms risken för att bolagets ekonomi äventyras vara mycket låg.

Risken måste bedömas som potentiellt större i de avtal om trafik som fortlöpande verkställs och upphandlas. För att hantera den risken använder Länstrafiken bevakningstjänster där vi löpande får information om olika sorters händelser hos avtalsparter och trafikutövare. Ytterligare en risk kopplad till upphandlingsprocesser utgörs av eventuella överprövningar av gjorda upphandlingar. Sådana kan innebära utdragna processer som försenar planerade trafikstarter och även medföra kännbara ekonomiska konsekvenser. I det sammanhanget bör också nämnas kostsamma interim lösningar för att upprätthålla trafikutbudet för våra resenärer. Av den anledningen krävs stor noggrannhet och hög kvalitet i upphandlingsprocessen, ett kompetensområde där Länstrafiken i Västerbotten har gott renommé i branschen.

Den största potentiella risken torde dock ligga i ett eventuellt haveri eller dataintrång i biljett- och betal-systemet. Ett sådant skulle ha direkt inverkan på ekonomin i form av uteblivna biljettintäkter. Även om

det skulle kunna orsaka både problem och kostnader är det dock inte troligt att det skulle äventyra bolagets existens, annat än i extremt långvariga fall.

Förändring av eget kapital

<u>Koncernen</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Bundet eget kapital		
Enligt balansräkning föregående år	<u>6 026</u>	<u>6 026</u>
Enligt balansräkning innevarande år	6 026	6 026
Fritt eget kapital		
Enligt balansräkning föregående år	18 174	17 089
Årets resultat	<u>923</u>	<u>1 085</u>
Enligt balansräkning innevarande år	19 097	18 174
Innehav utan bestämmande inflytande	3 098	2 637
<u>Moderbolaget</u>		
Bundet eget kapital		
Enligt balansräkning föregående år	<u>6 000</u>	<u>6 000</u>
Enligt balansräkning innevarande år	6 000	6 000
Fritt eget kapital		
Enligt balansräkning föregående år	16 195	16 195
Årets resultat	<u>0</u>	<u>0</u>
Enligt balansräkning innevarande år	16 195	16 195

Resultatdisposition

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att från föregående år balanserade vinstmedel	16 195 027 kr
jämte årets resultat	<u>- 0 kr</u>
	16 195 027 kr
disponeras sålunda:	
i ny räkning balanseras	16 195 027 kr

KONCERNEN
RESULTATRÄKNING FÖR TIDEN 2022-01-01--2022-12-31 (KKR)

RÖRELSENS INTÄKTER		2022	2021
Nettoomsättning	Not 2	464 570	380 984
Övriga rörelseintäkter	Not 3	95 238	112 143
Driftsbidrag från ägare	Not 6	480 491	459 601
SUMMA RÖRELSENS INTÄKTER		1 040 299	952 728
RÖRELSENS KOSTNADER			
Trafikeringkostnader		-901 844	-822 839
Övriga externa kostnader	Not 14	-57 879	-54 865
Personalkostnader	Not 4	-71 847	-65 993
Avskrivningar av anläggningstillgångar	Not 5	-7 000	-6 802
SUMMA RÖRELSENS KOSTNADER		-1 038 570	-950 499
RÖRELSERESULTAT		1 729	2 229
Resultat från finansiella poster			
Ränteintäkter och liknande resultatposter		323	124
Räntekostnader och liknande resultatposter		-289	-302
Summa resultat från finansiella investeringar		34	-178
Resultat efter finansiella poster		1 764	2 051
Bokslutsdispositioner och skatt			
Uppskjuten skatt		-95	-73
Skatt på årets resultat		-284	-350
ÅRETS RESULTAT		1 385	1 628
Hänförligt till			
Moderföretagets aktieägare		923	1 085
Innehav utan bestämmande inflytande		462	543

KONCERNEN
BALANSRÄKNING PER 2022-12-31 (KKR)

TILLGÅNGAR		2022	2021
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Licenser, varumärken och liknande rättigheter	Not 5	847	1 263
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier, verktyg och installationer	Not 5	18 724	18 750
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i intresseföretag	Not 8		500
Övriga långfristiga värdepappersinnehav	Not 9	30	30
Långfristiga fordringar			25
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		19 600	20 568
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		115 972	20 245
Fordringar hos Intresseföretag			10 075
Övriga kortfristiga fordringar		15 001	6 111
Fordran driftsbidrag, Not 6		68 699	
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Not 10	12 504	52 686
Fordringar, dotterbolag			
Summa kortfristiga fordringar		212 176	89 117
Kassa och bank		34 401	131 793
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		246 577	220 910
SUMMA TILLGÅNGAR		266 177	241 478

SKULDER OCH EGET KAPITAL		2022	2021
EGET KAPITAL	Not 11		
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		5 000	5 000
Övrigt tillskjutet kapital		1 026	1 026
Annat eget kapital inklusive året resultat		19 097	18 174
Eget kapital hänförligt till moderföretagets aktieägare		25 123	24 200
Innehav utan bestämmande inflytande		3 098	2 637
SUMMA EGET KAPITAL		28 221	26 837
AVSÄTTNINGAR			
Uppskjuten skatteskuld		294	199
SUMMA AVSÄTTNINGAR		294	199
LÅNGFRISTIGA SKULDER			
Skulder till kreditinstitut	Not 12	4 211	7 368
SUMMA LÅNGFRISTIGA SKULDER		4 211	7 368
Avsättningar			
Övriga avsättningar			
Summa avsättningar			
KORTFRISTIGA SKULDER			
Leverantörsskulder		19 905	9 604
Skuld till intressebolag		0	372
Skuld till beställare	Not 6	0	27 786
Övriga kortfristiga skulder		4 613	3 838
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 13	205 775	162 315
Skulder till kreditinstitut	Not 12	3 158	3 158
SUMMA KORTFRISTIGA SKULDER		233 452	207 074
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		266 177	241 478

MODERBOLAGET
RESULTATRÄKNING FÖR TIDEN 2022-01-01--2022-12-31 (KKR)

RÖRELSENS INTÄKTER		2022	2021
Nettoomsättning	Not 2	369 440	289 993
Övriga rörelseintäkter	Not 3	95 569	113 188
Driftsbidrag från ägare	Not 6	480 491	459 601
SUMMA RÖRELSENS INTÄKTER		945 500	862 782
RÖRELSENS KOSTNADER			
Trafikeringskostnader		-870 182	-790 204
Övriga externa kostnader	Not 14	-37 552	-36 268
Personalkostnader	Not 4	-32 669	-30 833
Avskrivningar av anläggningstillgångar	Not 5	-5 137	-5 349
SUMMA RÖRELSENS KOSTNADER		-945 539	-862 654
RÖRELSERESULTAT		-39	127
Resultat från finansiella poster			
Ränteintäkter och liknande resultatposter		303	125
Räntekostnader och liknande resultatposter		-264	-252
Summa resultat från finansiella poster		39	-127
Resultat efter finansiella poster		0	0
ÅRETS RESULTAT		0	0

MODERBOLAGET
BALANSRÄKNING PER 2022-12-31 (KKR)

TILLGÅNGAR		2022	2021
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier, verktyg och installationer	Not 5	15 690	15 726
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	Not 7	3 290	3 290
Andelar i intresseföretag	Not 8		500
Ägarintressen i övriga företag	Not 9	30	30
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		19 010	19 545
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		104 026	9 176
Fordringar hos koncernföretag		2 099	2 479
Fordringar hos intresseföretag			10 075
Skattefordran		0	0
Övriga kortfristiga fordringar		11 463	9 602
Fordran driftsbidrag	Not 6	68 699	
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Not 10	11 054	51 313
Fordringar dotterbolag			
Summa Kortfristiga fordringar		197 341	82 646
Kassa och bank		29 227	128 309
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		226 568	210 955
SUMMA TILLGÅNGAR		245 578	230 501

SKULDER OCH EGET KAPITAL		2022	2021
EGET KAPITAL	Not 11		
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		5 000	5 000
Reservfond		1 000	1 000
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		16 195	16 195
Årets resultat		0	0
SUMMA EGET KAPITAL		22 195	22 195
LÅNGFRISTIGA SKULDER			
Skulder till kreditinstitut	Not 12	4 211	7 368
SUMMA LÅNGFRISTIGA SKULDER		4 211	7 368
KORTFRISTIGA SKULDER			
Leverantörsskulder		11 299	8 893
Skuld till koncernföretag		840	501
Skuld till intresseföretag			372
Förskott från aktieägare, Not 7			
Skuld till beställare	Not 6		27 786
Övriga kortfristiga skulder		2 356	2 107
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 13	201 519	158 119
Skulder till kreditinstitut	Not 12	3 158	3 158
SUMMA KORTFRISTIGA SKULDER		219 173	200 937
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		245 578	230 501

KASSAFLÖDESANALYSER

Kassaflödesanalyser (KKR)	2022-01-01	2021-01-01
Koncernen	2022-12-31	2021-12-31
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat	1 729	2 229
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</i>		
Avskrivningar	7 000	6 802
Årets skattekostnad	-284	-350
Realisationsvinst/-förlust vid försäljning av inventarier	-284	-241
	8 162	8 440
Erhållen ränta	323	124
Erlagd ränta	-289	-302
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	8 196	8 262
<i>Förändring av rörelsekapital</i>		
Ökning/Minskning av fordringar	-123 059	127 670
Ökning/Minskning av leverantörsskulder	10 301	-576
Ökning/Minskning av övriga korta skulder	16 077	-36 944
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-88 486	98 411
Investeringsverksamhet		
Förvärv av långfristiga värdepapper	0	-25
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-6 941	-4 672
Försäljning av anläggningstillgångar	692	735
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-6 249	-3 962
Finansieringsverksamhet		
Amortering under året	-3 158	-3 158
Försäljning av aktier	500	
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-2 658	-3 158
Ökning/Minskning av likvida medel	-97 393	91 292
Likvidamedel vid årets början	131 793	40 501
Kursdifferens i likvida medel		
Likvidamedel vid årets slut	34 400	131 793

KASSAFLÖDESANALYSER

Kassaflödesanalyser (KKR)	2022-01-01	2021-01-01
Moderbolaget	2022-12-31	2021-12-31
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat	-39	127
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</i>		
Avskrivningar	5 137	5 349
Realisationsvinst/-förlust vid försäljning av anläggningstil	5 098	5 476
Erhållen ränta	303	125
Erlagd ränta	-264	-252
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	5 137	5 349
<i>Förändring av rörelsekapital</i>		
Ökning/Minskning av fordringar	-114 695	123 737
Ökning/Minskning av leverantörsskulder	2 406	2 936
Ökning/Minskning av övriga korta skulder	15 829	-37 582
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-91 323	94 440
Investeringsverksamhet		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-5 101	-2 721
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar	0	0
Försäljning av anläggningstillgångar	0	1 520
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-5 101	-1 201
Finansieringsverksamhet		
Erhållna aktieägartillskott		
Amortering under året	-3 158	-3 158
Försäljning av aktier i dotterbolag/intresseföretag	500	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-2 658	-3 158
Ökning/Minskning av likvida medel	-99 082	90 081
Likvidamedel vid årets början	128 309	38 228
Kursdifferens i likvida medel		
Likvidamedel vid årets slut	29 227	128 309

NOTER TILL RESULTAT- OCH BALANSRÄKNING

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2021:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Övergången till K3 har inte inneburit några väsentliga förändringar, vilket innebär att föregående års räkenskaper överensstämmer med föregående års årsredovisning.

Dotterföretag är företag i vilka moderföretaget direkt eller indirekt innehar mer än 50 % av röste-talet eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande. Bestämmande inflytande innebär en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. I koncernredovisningen ingår endast det helägda dotterföretaget Umeå Busstation AB. Aktieinnehav i intresseföretag, i vilka koncernen har lägst 20% och högst 50% av rösterna eller på annat sätt har ett betydande inflytande över den driftsmässiga och finansiella styrningen, konsolideras inte i koncernredovisningen.

Avskrivningar på anläggningstillgångar

I resultaträkningen belastas rörelseresultatet med avskrivningar enligt plan, vilka beräknas på ursprungliga anskaffningsvärden och baseras på tillgångarnas bedömda ekonomiska livslängd, varvid procentsatsen 20% används i samtliga fall.

Kortfristiga fordringar värderas till det lägsta av dess anskaffningsvärde och det belopp varmed de beräknas bli reglerade.

Kortfristiga ersättningar till anställda

Kortfristiga ersättningar i koncernen utgörs av lön, sociala avgifter, betald semester, betald sjukfrånvaro, sjukvård och bonus. Kortfristiga ersättningar redovisas som en kostnad och en skuld då det finns en legal eller informell förpliktelse att betala ut en ersättning.

Långfristiga fordringar och långfristiga skulder värderas efter det första värderingstillfället till upplupet anskaffningsvärde. Övriga skulder och avsättningar värderas till de belopp varmed de beräknas bli reglerade. Övriga tillgångar redovisas till anskaffningsvärde om inget annat anges.

Låneutgifter bokförs som kostnad för den period som den avser.

Leasing

Företaget redovisar alla leasingavtal som operationella. Det innebär att löpande kostnader fördelas under avtalsperioden utifrån löpande fakturering. Länstrafiken har leasingavtal avseende fordon som används i verksamheten och några icke uppsägningsbara lokalhyror. Finansiell leasing av tågset från Transitio vidareuthyrs till Norrtåg med operationell leasing.

Valuta

Alla affärstransaktioner bokförs i svenska kronor. När in- eller utbetalningar görs i utländsk valuta sker växling alltid i samband med betalningen.

Intäkter

Det inflöde av ekonomiska fördelar som företaget erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för rabatter.

Nyckeltal

Kostnadstäckningsgrad = Omsättning exkl driftbidrag / Rörelsekostnader

Soliditet = Summa eget kapital / Summa tillgångar

Likviditet = Summan av Kortfristiga fordringar och Kassa och Bank / Summa Kortfristiga skulder

	2022	2021
Not 2 Nettoomsättning		
Koncernen		
Intäkter personbefordran	364 925	286 366
Intäkter godsbefordran	<u>99 645</u>	<u>94 618</u>
Summa nettoomsättning	464 570	380 984
Moderbolaget		
Intäkter personbefordran	364 925	286 366
Intäkter godsbefordran	<u>4 514</u>	<u>3 627</u>
Summa nettoomsättning	369 440	289 993

	2022	2021
Not 3 Övriga rörelseintäkter		
Koncernen		
Ersättning från Trafikverket	32 406	54 579
Intäkter från operationell leasing		35 780
Övriga poster	<u>62 832</u>	<u>21 784</u>
Summa övriga rörelseintäkter	95 238	112 143
Moderbolaget		
Ersättning från Trafikverket	32 406	54 579
Intäkter från operationell leasing		35 780
Övriga poster	<u>63 164</u>	<u>22 829</u>
Summa övriga rörelseintäkter	95 569	113 188
<i>Framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningsbara operationella leasingavtal.</i>		
Moderbolaget och Koncernen		
Inom ett år		34 800
Mellan ett och fem år		109 008
Senare än fem år		
<i>Leasingavtalen till Norrtåg AB avslutades 2022-01-01.</i>		
Not 4 Personalkostnader		
Koncernen		
Medelantal anställda		
Män	56	50
Kvinnor	<u>57</u>	<u>53</u>
Totalt	113	103
Löner och ersättningar		
Styrelse och verkställande direktör	2 487	2 511
Övriga anställda	<u>46 777</u>	<u>43 354</u>
Summa löner och ersättningar	49 264	45 865
Sociala avgifter enligt lag och avtal	16 297	15 120
Pensionskostnader (varav VD 820/784 kkr)	<u>2 835</u>	<u>2 678</u>
Summa sociala avgifter och pensionskostnader	19 132	17 798
Moderbolaget		
Medelantal anställda		
Män	16	14
Kvinnor	<u>34</u>	<u>35</u>
Totalt	50	49
Löner och ersättningar		
Styrelse och verkställande direktör	1 418	1 442
Övriga anställda	<u>21 001</u>	<u>20 034</u>
Summa löner och ersättningar	22 419	21 476
Sociala avgifter enligt lag och avtal	7 321	6 974
Pensionskostnader (varav VD 464/442 tkr)	<u>1 679</u>	<u>1 595</u>
Summa sociala avgifter och pensionskostnader	8 999	8 568

Inget avgångsvederlag till VD finns avtalat. Uppsägningstid för VD är 12 månader.

	2022	2021
Könsfördelning i styrelsen		
Moderbolaget		
Män	7	7
Kvinnor	<u>2</u>	<u>2</u>
Totalt	9	9
Dotterföretaget		
Män	1	2
Kvinnor	<u>4</u>	<u>3</u>
Totalt	5	5

Not 5 Materiella och immateriella anläggningstillgångar**Immateriella tillgångar****Koncern**

Ingående anskaffningsvärde	1 900	1 900
Årets investeringar		
Årets försäljningar/Avyttringar		<u>0</u>
Utgående anskaffningsvärde	1 900	1 900
Ingående avskrivningar enligt plan	-637	-285
Årets försäljningar/Avyttringar		0
Årets avskrivningar enligt plan	<u>-416</u>	<u>-352</u>
Utgående avskrivningar enligt plan	-1 053	-637
Restvärde enligt plan	847	1 263

Moderbolag

Ingående anskaffningsvärde		1 900
Årets investeringar		
Årets försäljningar/Avyttringar		<u>-1 900</u>
Utgående anskaffningsvärde	0	0
Ingående avskrivningar enligt plan		-285
Årets försäljningar/Avyttringar		380
Årets avskrivningar enligt plan		<u>-95</u>
Utgående avskrivningar enligt plan	0	0
Restvärde enligt plan	0	0

Materiella tillgångar**Koncernen**

Ingående anskaffningsvärde	90 944	87 030
Årets investeringar	6 941	4 672
Pågående nyanläggning maskiner & inv		0
Årets försäljningar/Avyttringar	<u>-571</u>	<u>-757</u>
Utgående anskaffningsvärde	97 315	90 944
Ingående avskrivningar enligt plan	-72 195	-66 068
Årets försäljningar/Avyttringar	188	323
Årets avskrivningar enligt plan	<u>-6 584</u>	<u>-6 449</u>
Utgående avskrivningar enligt plan	-78 592	-72 195
Restvärde enligt plan	18 724	18 750

Länstrafiken i Västerbotten AB

556071-4478

	2022	2021
Moderbolaget		
Ingående anskaffningsvärde	84 898	82 177
Årets investeringar	5 101	2 721
Pågående nyanläggning maskiner & inv		0
Årets försäljningar/Avyttringar	<u>0</u>	<u>0</u>
Utgående anskaffningsvärde	89 999	84 898
Ingående avskrivningar enligt plan	-69 172	-63 919
Justering för avskrivningar på försålda maskiner och andra tekniska anläggningar		0
Årets avskrivningar enligt plan	<u>-5 137</u>	<u>-5 254</u>
Utgående avskrivningar enligt plan	-74 309	-69 172
Restvärde enligt plan	15 690	15 726

2022

2021

Not 6 Driftsbidrag och skulder till beställare**Koncernen och Moderbolaget**

Bjurholm kommun	3 865	3 773
Dorotea kommun	2 457	2 487
Lycksele kommun	6 694	6 555
Lycksele stadstrafik	0	0
Malå kommun	3 492	3 531
Nordmaling kommun	6 287	6 347
Norsjö kommun	6 362	6 132
Robertsfors kommun	6 389	6 344
Skellefteå kommun	48 683	57 174
Sorsele kommun	6 861	6 923
Storuman kommun	5 204	5 264
Umeå kommun	40 682	37 804
Umeå stadstrafik	80 124	80 328
Vilhelmina kommun	9 371	14 089
Vindelns kommun	8 772	8 645
Vännäs kommun	7 002	7 228
Åsele kommun	68	65
Region Västerbotten	169 479	224 318
Summa utfakturerat	411 792	477 008
Avräkningsskuld/fordran	68 699	-17 407
Summa intäktsförda driftsbidrag	480 491	459 601

Specifikation skuld till beställare

Bjurholm kommun	-539	56
Dorotea kommun	-292	211
Lycksele kommun	-682	394
Malå kommun	-485	585
Nordmaling kommun	-1 554	532
Norsjö kommun	-697	-107
Robertsfors kommun	-464	561
Skellefteå kommun	-10 397	5 787
Sorsele kommun	-2 028	210
Storuman kommun	-602	220
Umeå kommun	-7 754	-175
Umeå stadstrafik	-4 265	-7 292
Vilhelmina kommun	-4 159	2 843
Vindelns kommun	-1 478	456
Vännäs kommun	-575	849
Åsele kommun	-48	57
Region Västerbotten	<u>-32 680</u>	<u>12 220</u>
Skuld avseende senaste räkenskapsår	-68 699	17 407
Skuld till Region Västerbotten avseende tidigare år		10 380
Total skuld till beställare	-68 699	27 786

2022

2021

Not 7 Andelar i dotterföretag**Moderbolaget**

Bussgods i Norr AB (org.nr. 556036-3284) med säte i Umeå kommun
300 aktier med rösträtt- och kapitalandel 67%

Bokfört värde

3 290

3 290

Not 8 Andelar i intresseföretag**Koncernen**

Norrtåg AB (org.nr 556758-3496) med säte i Umeå kommun
500 aktier, rösträtt- och kapitalandel 25%

Bokfört värde

500

Moderbolaget

Norrtåg AB (org.nr 556758-3496) med säte i Umeå kommun
500 aktier, rösträtt- och kapitalandel 25%

Bokfört värde

500

Not 9 Övriga långfristiga värdepappersinnehav**Koncernen**

Samtrafiken i Sverige AB (org.nr 556467-7598) med säte i Stockholms
kommun 30 aktier, rösträtts- och kapitalandel 2,1 %

Bokfört värde

30

30

Bussgods Ekonomisk Förening (org.nr 789200-6169) med säte i
Sundsvalls kommun. Beloppet är ett ägartillskott.

Bokfört värde

0

0

Moderbolaget

Samtrafiken i Sverige AB (org.nr 556467-7598) med säte i Stockholms
kommun 30 aktier, rösträtts- och kapitalandel 2,1 %

Bokfört värde

30

30

2022

2021

Not 10 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter**Koncernen**

Intäkter personbefordran	7 301	14 946
Intäkter godsbefordran	0	0
Trafikeringskostnader	4 735	0
Oredovisade biljettintäkter	0	0
Övriga poster	<u>468</u>	<u>37 740</u>
Summa	12 504	52 686

Moderbolaget

Intäkter personbefordran	5 851	13 573
Intäkter godsbefordran	0	0
Trafikeringskostnader	4 735	0
Övriga poster	<u>468</u>	<u>37 740</u>
Summa	11 054	51 313

Not 11 Förändring av eget kapital**Koncernen***Bundet eget kapital*

Enligt balansräkning föregående år	<u>6 026</u>	<u>6 026</u>
Enligt balansräkning innevarande år	6 026	6 026

Fritt eget kapital

Enligt balansräkning föregående år	20 810	19 183
Aktieutdelning	0	0
Årets resultat	923	1 085
Innehav utan bestämmande inflytande	<u>462</u>	<u>543</u>
Enligt balansräkning innevarande år	22 195	20 810

Moderbolaget*Bundet eget kapital*

Enligt balansräkning föregående år	<u>6 000</u>	<u>6 000</u>
Enligt balansräkning innevarande år	6 000	6 000

Fritt eget kapital

Enligt balansräkning föregående år	16 195	16 195
Aktieutdelning	0	0
Årets resultat	<u>0</u>	<u>0</u>
Enligt balansräkning innevarande år	16 195	16 195

Aktiekapital, 50 000 aktier med kvotvärde 100 kronor, Ägarbild**Koncern och Moderbolag**

Region Västerbotten	<u>5 000</u>	<u>5 000</u>
Summa	5 000	5 000

2022

2021

Not 12 Långfristiga skulder**Koncernen**

Förfaller inom 1 år - Kortfristig skuld	3 158	3 158
Förfaller inom 2 - 5 år - Långfristig skuld	<u>4 211</u>	<u>7 368</u>
Total skuld	7 368	10 526

Moderbolaget

Förfaller inom 1 år - Kortfristig skuld	3 158	3 158
Förfaller inom 2 - 5 år - Långfristig skuld	<u>4 211</u>	<u>7 368</u>
Total skuld	7 368	10 526

Upptaget lån i Swedbank med 5 års amorteringstid.

Not 13 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter**Koncernen**

Trafikeringskostnader	37 600	19 654
Semesterlöneskuld	2 811	2 506
Sociala avgifter, lagstadgade	1 029	899
Löneskatt på pensioner	395	387
Övriga poster	<u>163 941</u>	<u>138 870</u>
Summa	205 775	162 315

Moderbolaget

Trafikeringskostnader	37 135	19 219
Semesterlöneskuld	854	801
Sociala avgifter, lagstadgade	301	273
Löneskatt på pensioner	395	387
Övriga poster	<u>162 834</u>	<u>137 441</u>
Summa	201 519	158 119

Not 14 Övriga externa kostnader**Ersättning till revisorer****Koncernen**

Revisionuppdrag	351	430
Övriga uppdrag	<u>43</u>	<u>47</u>
Summa	394	477

Moderbolaget

Revisionuppdrag	184	247
Övriga uppdrag	<u>43</u>	<u>47</u>
Summa	227	294

Revisionen är utförd av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (PwC). Biträde till lekmannarevision är PwC.

2022

2021

Not 15 Leasingkostnader**Koncernen**

Tåghyror		32 704
Lokalhyror	15 369	15 147
Övriga leasingkostnader	<u>3 194</u>	<u>2 593</u>
Summa	18 564	50 444

Moderbolaget

Tåghyror		32 704
Lokalhyror	9 141	8 770
Övriga leasingkostnader	<u>366</u>	<u>445</u>
Summa	9 507	41 919

Framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningsbara leasingavtal.

Koncernen

Inom ett år	13 594	40 966
Mellan ett och fem år	45 322	118 482
Senare än fem år	67 066	215

Moderbolaget

Inom ett år	11 289	39 181
Mellan ett och fem år	38 130	112 133
Senare än fem år	67 057	

Tåghyror avser finansiell leasing av tågset från Transitio AB, vilka vidareuthyrdes till Norrtåg AB med operationella leasingavtal. Dessa avtal övertogs från 2022-01-01 av Region Västerbotten. Hyresavtalet av fastigheten Ledningen 1 i Umeå har förnyats och gäller till 2036-06-30.

Not 16 Skatt**Aktuell skatt****Koncernen**

Skatt på årets resultat	284	350
Uppskjuten skatt	<u>95</u>	<u>73</u>
Summa	379	424

Avstämning av effektiv skatt**Koncernen**

Resultat före skatt	1 764	2 051
Skatt enligt gällande skattesats för moderföretaget	-363	-423
Effekt av ej avdragsgilla kostnader	<u>79</u>	<u>72</u>
Summa	-284	-350
Effektiv skatt	16,1%	17,1%

Not 17 Händelser efter balansdagen

Efter balansdagen och fram till undertecknandet av årsredovisningen har inga händelser av särskild betydelse för koncernens ekonomiska ställning inträffat.

Not 18 Resultatdisposition

Styrelsen föreslår att:

från föregående år balanserade vinstmedel	16 195 027 kr	16 195 027 kr
jämte årets resultat	<u>0 kr</u>	<u>0 kr</u>
	16 195 027 kr	16 195 027 kr
disponeras sålunda:		
i ny räkning balanseras	16 195 027 kr	16 195 027 kr

Lycksele. Datum som framgår av styrelsens underskrift.

Margareta Rönngren, ordf

Ulf Eriksson

Andreas Löwenhök

Petter Hultdin

Lilly Bäcklund

Thommy Bäckström

Johan Söderling

Anders Sellström

Magnus Johansson

Harriet Söder, VD

Vår revisionsberättelse har lämnats det datum som framgår av min signatur.

Lars Ekman
Auktoriserad revisor
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat med Addo Sign säkra digitala signatur. Undertecknarens identitet registreras fysiskt i det elektroniska PDF-dokumentet och visas nedan.

Undertecknare

 BankID		 BankID	
Ulf Magnus Johansson	gv+yl/9QSMc1BXxFN/07Dg 2023-02-21 19:23	ANDERS SELLSTRÖM	s5fvXuWqQ93NxBugabyUIQ 2023-02-21 19:30
 BankID		 BankID	
JOHAN SÖDERLING	Bjbxseijst6oOsDQ0i2vdA 2023-02-21 20:44	Thommy Bäckström	G5x6AcTX5xN2ZkdVHQJfEQ 2023-02-22 12:32
 BankID		 BankID	
Lilly Viktoria Bäcklund	jNj1PFW16vSApnncMK9BTw 2023-02-22 12:38	Uno Petter Alexander...	CsQlqzD0qr+2Skge2egfYA 2023-02-22 12:49
 BankID		 BankID	
ANDREAS LÖWENHÖ...	i47Sk6RXbi8acqYgEZJakQ 2023-02-22 12:52	Ulf Ingemar Eriksson	wGI6zDM2CH4s/LZn8Zjxlw 2023-02-22 14:58
 BankID		 BankID	
Britta Margareta Rön...	BMv6NPqggCBEEceeb9f7oQ 2023-02-23 08:56	Harriet Anita Söder VD	7LQOA+afVawXcWft1KtUMg 2023-02-23 09:08

Dokumentet signeras digitalt med den säkra signeringstjänsten Addo Sign. Signaturbeviset i dokumentet säkras och valideras med det matematiska hashvärdet för originaldokumentet.

Dokumentet är låst för ändringar och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. Alla kryptografiska signeringsbevis är inbäddade i PDF-dokumentet ifall de ska användas för validering i framtiden.

Hur man verifierar dokumentets äkthet

Dokumentet är skyddat med ett Adobe CDS-certifikat. När dokumentet öppnas i Adobe Reader ser det ut att vara signerat genom Addo Sign signeringstjänst.

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat med Addo Sign säkra digitala signatur. Undertecknarens identitet registreras fysiskt i det elektroniska PDF-dokumentet och visas nedan.

Undertecknare

LARS EKMAN
PWC

aXjSdjzH00Imh6sT2QXYw
2023-03-03 15:39

Dokument i försändelsen

Länstrafiken i Västerbotten AB - Årsredovisning 2022.pdf

Detta dokument

Dokumentet signeras digitalt med den säkra signeringstjänsten Addo Sign. Signaturbeviset i dokumentet säkras och valideras med det matematiska hashvärdet för originaldokumentet.

Dokumentet är låst för ändringar och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. Alla kryptografiska signeringsbevis är inbäddade i PDF-dokumentet ifall de ska användas för validering i framtiden.

Hur man verifierar dokumentets äkthet

Dokumentet är skyddat med ett Adobe CDS-certifikat. När dokumentet öppnas i Adobe Reader ser det ut att vara signerat genom Addo Sign signeringstjänst.

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Länstrafiken i Västerbotten Aktiebolag, org.nr 556071-4478

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Länstrafiken i Västerbotten Aktiebolag för år 2022.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets och koncernens finansiella ställning per den 31 december 2022 och av dessas finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisions sed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisors sed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisions sed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Länstrafiken i Västerbotten Aktiebolag för år 2022 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Umeå den dag som framgår av vår elektroniska signatur

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Lars Ekman
Auktoriserad revisor

Deltagare

ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB Sverige

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: LARS EKMAN

Lars Ekman

Partner

2023-03-03 14:42:16 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Lekmannarevisor i
Länstrafiken i
Västerbotten AB

2023-03-06

Till årsstämman för Länstrafiken i
Västerbotten AB (556071-4478)

Granskningsrapport för år 2022

Jag, av fullmäktige i Region Västerbotten utsedd lekmannarevisor, har granskat verksamheten i Länstrafiken i Västerbotten AB.

Styrelse ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisor har i uppdrag för att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och fullmäktiges revisionsreglemente samt utifrån bolagsordning och av bolagsstämman fastställda ägardirektiv. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Bolagets styrelse och VD agerade under året aktivt för att hantera negativa effekter av pandemin, upphandlingsfrågor, höga kostnader för drivmedel med mera. Styrelsen och VD hade kontroll över verksamheten och den ekonomiska utvecklingen. Styrelsen och VD agerade för att upprätthålla trafiken och undvika problem med likviditeten. Positivt var att trafiken återhämtade sig med fler resande i jämförelse med pandemiåren 2020 och 2021. Negativt var att ökade trafik kostnader och lägre intäkter för biljetter än budgeterat bidrog till ett underskott på 68,7 miljoner kronor.

Bolagets styrelse bedömer att verksamheten år 2021 genomfördes i enlighet med de kommunala befogenheterna. Jag gör ingen annan bedömning. Med hänsyn till omständigheterna med negativa effekter till följd av pandemin, överprövande upphandlingar och höga kostnader bedömer jag att:

Bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Bolagets interna kontroll i huvudsak var tillräcklig.

Undertecknat med digital signering.

Mattias Sehlstedt
Lekmannarevisor

Jag återoppar bifogad rapport: *Grundläggande granskning år 2022 av Länstrafiken i Västerbotten AB*, revisionskontoret Region Västerbotten.

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	MATTIAS SEHLSTEDT
TITEL, ORGANISATION:	Lekmannarevisor, Länstrafiken i Västerbotten AB
DATUM & TID:	2023-03-13 15:10:24 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_086c8c36a7650871c485f78d140ec6d677

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2023-03-13 15:10:30 +01:00
Ref: 67596SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)

Grundläggande granskning år 2022

Länstrafiken i Västerbotten AB

Foto: Jonas Westling

Mars 2023
Richard Norberg
Revisionsdirektör
Region Västerbotten

Innehåll

1. Sammanfattande analys	3
Rekommendationer till styrelsen	3
2. Bakgrund	4
Bolagets uppdrag	4
Lekmannarevisors uppdrag	4
Iakttagelser i 2021 års granskning	5
Syfte och revisionsfrågor	6
Revisionskriterier	6
Metod	6
3. Bolagets uppdrag och mål	7
Ägarnas uppdrag till bolaget	7
Ägarnas krav på rapportering	8
Styrelsens arbetsordning	9
Styrelsens verksamhetsplan för år 2022	9
4. Granskningens resultat	10
Styrelsens styrdokument	10
Styrelsens löpande kontroll	11
Kontroll över resande och ekonomi	11
Upphandlingar	12
Höga kostnader för HVO	14
Bussgodsverksamheten	14
Beställningscentralen	15
Hantering av allmänna handlingar	15
Styrelsens interna kontroll	16
Styrelsens årsredovisning	17
5. Svar på revisionsfrågor	19
Rekommendationer	20

1. Sammanfattande analys

Bolagets styrelse och VD agerade under året aktivt för att hantera negativa effekter av pandemin, upphandlingsfrågor, höga kostnader för drivmedel med mera. Styrelsen och VD hade kontroll över verksamheten och den ekonomiska utvecklingen. Styrelsen och VD agerade för att upprätthålla trafiken och undvika problem med likviditeten. Positivt var att trafiken återhämtade sig med fler resande i jämförelse med pandemiåren 2020 och 2021. Negativt var att ökade trafik kostnader bidrog till ett underskott på 68,7 miljoner kronor. Det ekonomiska resultatet för länstrafiken ska vara nollresultat eftersom över- eller underskott ska återbetalas eller betalas av finansörerna. Underskottet bokades upp som fordran till regionen och kommunerna och driftanslaget till bolaget ökade med motsvarande belopp.

Med hänsyn till omständigheterna bedömer vi att bolagets verksamhet år 2022 genomfördes på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Vi bedömer att styrelsen i huvudsak hade en tillräcklig styrning och kontroll. För år 2022 saknade bolaget dock en dokumenthanteringsplan. Bolagets VD har uppgett att en sådan ska tas fram under år 2023. Även arbetet med internkontrollplanen kan utvecklas.

Bolagets styrelse bedömer att verksamheten år 2022 genomfördes i enlighet med bolagets kommunala ändamål och de kommunala befogenheterna. Vi gör ingen annan bedömning.

Rekommendationer till styrelsen

- Fortsätt arbetet med att utveckla internkontrollplanen.
- Besluta om en dokumenthanteringsplan och arkivbeskrivning. Säkerställ att riktlinjer och rutiner för allmänna handlingar och diarieföring blir dokumenterade.
- Se till att bolagets arkivhandlingar som är kontaminerade med mögelsporer inte blir förstörda.
- Säkerställ att bolagets arkiv uppfyller krav på fysiskt skydd och att enbart digitalt förvarade handlingar är anpassade för elektronisk långtidsbevaring.

2. Bakgrund

Bolagets uppdrag

Länstrafiken i Västerbotten AB ägs av Region Västerbotten. Bolaget är ett servicebolag till Kollektivtrafikmyndigheten i Västerbottens län. Efter beställningar från regionen och kommunerna ska bolaget på uppdrag av Kollektivtrafikmyndigheten upphandla, eller i egen regi, bedriva kollektivtrafik. Bolaget leds av en styrelse och en VD. Styrelse består av 9 ordinarie ledamöter och 9 suppleanter. Bolagets säte är i Lycksele.

Länstrafiken i Västerbotten AB äger 66,6 procent av aktierna i Bussgods i Norr AB. Av aktieägaravtalet till Bussgoda i Norr AB framgår att det finns en ambition att ägarna till bolaget i framtiden ska äga lika stora andelar. Detta kan enligt aktieägaravtalet göras genom att:

- Den andra ägaren, Länstrafiken i Norrbotten AB, får köpa ytterligare aktier från Länstrafiken i Västerbotten AB.
- Det tas in ytterligare en delägare i bolaget. Under år 2022 pågick en diskussion i Västernorrland om Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län (KTM) skulle bli delägare.

Därutöver har länstrafiken 2,1 procent av aktierna i Samtrafiken i Sverige AB.

Lekmannarevisors uppdrag

Lekmannarevisors uppdrag regleras i kommunallagen och aktiebolagslagen. Lekmannarevisorn granskar bolagets styrelse och VD. Lekmannarevisor ska granska och pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Lekmannarevisor ska också granska om den interna kontrollen är tillräcklig. Prövningen av verksamhetens ändamålsenlighet och om ekonomin är tillfredsställande utgår från ägarnas, det vill säga fullmäktiges, direktiv och beslut för bolaget.

För år 2019-2022 har regionfullmäktige utsett Mattias Sehlstedt till lekmannarevisor i länstrafikbolaget. Enligt kommunallagen ska lekmannarevisor ta hjälp av sakkunnigt stöd (12 kap. 8 §). Lekmannarevisor bestämmer själv omfattningen på det sakkunniga stödet. För år 2022 har lekmannarevisor anlitat Richard Norberg på Region Västerbottens revisionskontor som sakkunnigt stöd. Clara Wiklund på revisionskontoret har bistått i granskningen av bolagets hantering av allmänna handlingar.

Efter avslutad granskning ska lekmannarevisor överlämna sin årliga granskningsrapport till Region Västerbottens revisorer. Lekmannarevisor ska också överlämna rapporten till bolagsstämman. Lekmannarevisors granskning är en del av den samordnade revisionen av regionen. Det innebär att revisorerna i Region Västerbotten ska bifoga granskningsrapporter och revisionsberättelser från de kommunala företagen till sin revisionsberättelse för regionen. Med stöd av den samordnade revisionen ska regionfullmäktige och ta ställning till instruktioner för sina ombud inför bolagens bolagsstämmor.

Auktoriserade revisorns uppdrag

Kommunala bolag ska också granskas av en auktoriserad revisor. Den auktoriserade revisorn väljs av bolagsstämman och har i uppdrag att granska bokföring, årsredovisning, intern kontroll samt styrelsens och VD:s förvaltning. Bolagets auktoriserade revisor skriver en revisionsberättelse som överlämnas till bolagsstämman. Den auktoriserade revisorn ska också överlämna sin revisionsberättelse till revisorerna i Region Västerbotten. Lekmannarevisor och bolagets auktoriserade revisor är två separata bolagsorgan med olika uppdrag. Uppdragen syftar till att ge ägaren ett så brett underlag som möjligt i sin bedömning i ansvarsfrågan avseende styrning, verksamhet och räkenskaper. Uppdragen är delvis överlappande när det gäller granskning av den interna kontrollen.

Iakttagelser i 2021 års granskning

Pandemin påverkade länstrafikens verksamhet år 2021 i stor omfattning. År 2021 uppgick resandet i regiontrafiken till 67,5 procent av nivån år 2019, vilket betecknas som det sista normala året före pandemin. För Ultra uppgick resandet år 2021 till 63,6 procent jämfört med år 2019. Biljettintäkterna minskade kraftigt till följd av det minskade resandet. Trots att resandet kraftigt minskade redovisade länstrafikbolaget ett överskott år 2021 med 17 miljoner kronor. Statlig kompensation för pandemin och arbete med att begränsa kostnader var förklaringar till överskottet.

Av granskningen framgår att bolagets styrelse och VD agerade aktivt under året för att hantera de negativa effekterna av pandemin. Bolaget behövde också lägga mycket tid på att hantera effekter av att upphandlingar var uppskjutna, överprövade eller riskerade att bli överprövade. Med hänsyn till omständigheterna bedömer lekmannarevisor att bolagets verksamhet hade genomförts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Lekmannarevisor bedömde också att styrelsen i allt väsentligt hade en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll.

Bolagets styrelse bedömde att verksamheten år 2021 var genomförd i enlighet med bolagets kommunala ändamål och de kommunala befogenheterna. Lekmannarevisor gjorde ingen annan bedömning. Granskningen uppmärksammade att bolagsordning och ägardirektiv saknade uppgifter om bolagets kommunala befogenheter. Det var angeläget att regionfullmäktige beslutade om ny bolagsordning och nytt ägardirektiv.

Rekommendationer till bolagets styrelse

- Att styrelsen var fortsatt uppmärksam på upphandlingsfrågorna. Styrelsen behövde aktivt bevaka att bolaget hade de resurser som krävdes för att hantera de olika upphandlingsfrågorna.

Den 3 juni 2022, §326 yttrande sig styrelsen över granskningen. Styrelsen informerade om att den gett i uppdrag till bolagets VD att ta fram en dokumenthanteringsplan som skulle beslutas av styrelsen i december 2022. För att stärka upp förmågan att hantera upphandlingsfrågor skulle Länstrafiken i Västerbotten AB i samarbete med Länstrafiken i Norrbotten AB rekrytera en upphandlingsjurist.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att ge underlag för lekmannarevisors bedömningar i den årliga granskningsrapporten. Granskningen är översiktlig med inriktning mot bolagets resultat för år 2022 och styrelsens system för styrning och kontroll. För granskningen har vi formulerat följande övergripande revisionsfrågor:

- Har styrelsen med hjälp av grundläggande styrdokument säkerställt att verksamheten är genomförd i enlighet med fullmäktiges direktiv?
- Har styrelsen löpande under året haft tillräcklig kontroll över att beslutade styrdokument följs?
- Har styrelsen med hjälp av uppföljning vid årets slut säkerställt att verksamheten är genomförd i enlighet med fullmäktiges direktiv?
- Har styrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendationer i 2021 års granskning?

Med utgångspunkt av en riskanalys har lekmannarevisor beslutat att särskild uppmärksamhet i granskningen ska riktas till risker förknippade med:

- Risk för att kollektivtrafiken inte återhämtar sig efter pandemin.
- Ökade kostnader för bränsle, fordon med mera.
- Risk för brist på drivmedlet HVO och tillsatsen AdBlue.
- Upphandlingar. Exempelvis konsekvenser av förlängda avtal i form av slitna fordon och ökad risk för störningar på trafiken. Även risken att bolaget inte har de resurser som krävs för att hantera upphandlingsfrågor och eventuella överprövningar.
- Dokumenthanteringsplan och hantering av allmänna handlingar.

Revisionskriterier

Revisionskriterierna utgör de bedömningsgrunder som bildar underlag för granskningens analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterier för denna granskning är:

- Kommunallagen, 2, 5 och 10 kap.
- Aktiebolagslagen, 8 kap.
- Årsredovisningslagen, 6 kap.
- Bolagsordning
- Ägardirektiv
- Offentlighet- och sekretesslagen och arkivlagen

Metod

Granskningen är genomförd med hjälp av dokumentationsstudier av styrelsens styrande och redovisande dokument samt av styrelsens protokoll. Avstämningar är genomförda med bolagets VD och auktoriserade revisor. I samband med slutrevision i februari 2023 har en träff genomförts mellan lekmannarevisor, styrelsen och bolagets VD. Syftet med träffen var att få information om bolagets verksamhet och resultat samt styrelsens arbete med att säkerställa en tillräcklig styrning och

kontroll. Bolagets VD har som ett led i kvalitetssäkringen getts möjlighet att lämna synpunkter på rapportutkast.

3. Bolagets uppdrag och mål

Ägarnas uppdrag till bolaget

Bolagsordning och ägardirektiv

Av bolagsordningen och det bolagsspecifika ägardirektivet framgår att bolaget ska:

- Upphandla och bedriva kollektivtrafik på uppdrag av Kollektivtrafikmyndigheten.
- Förvalta och utveckla verksamhetssystem inkluderande biljett- och betal-system.
- Genomföra uppföljning av ekonomi, verksamhet och passagerarutveckling.
- Ansvara för information, marknadsföring och kundtjänst.
- Samordna hållplatsfrågor.
- Vid efterfrågan planera, upphandla och samordna färdtjänst, riksfärdtjänst, skolskjuts och sjukresor.
- Vara rådgivande och stödjande i miljöfrågor till bolagets finansiärer.
- I övrigt biträda Kollektivtrafikmyndigheten.

Av det bolagsspecifika ägardirektivet framgår att bolagets styrelse och VD ska arbeta för de mål som fullmäktige beslutar om. Bolaget ska också genomföra risk- och sårbarhetsanalyser för sina väsentliga verksamheter och upprätta en åtgärdsplan.

I april 2020 beslutade regionfullmäktige om ett generellt ägardirektiv för regionens hel- och majoritetsägda bolag (RS 407-2020). I det generella ägardirektivet ställer fullmäktige krav på att bolagen ska följa de policys som är beslutade av fullmäktige.

Trafikförsörjningsprogrammet

Regionfullmäktige har i trafikförsörjningsprogrammet för perioden 2020-2025 (RS 713-2020) beslutat om följande mål för kollektivtrafiken:

- Kollektivtrafikens andel av det motoriserande resandet ska år 2030 vara 30 procent. Delmål år 2025 är 25 procent.
- Andelen fordonskilometer med förnybart bränsle i upphandlad kollektivtrafik ska år 2030 uppgå till 100 procent. Delmål år 2025 är 75 procent.
- Tillgången till kollektivtrafik mellan kommuncentrum och till och från strategiska knutpunkter i norra Sverige ska vara bibehållen eller utvecklad år 2030 i förhållande till år 2022.
- Den regionala kollektivtrafiken ska år 2030 vara tillgänglig för de flesta personer med funktionsnedsättningar.

- Prissättningen ska göra kollektivtrafiken attraktiv och tillgänglig för olika grupper.

Vår kommentar

Vi har i granskningar tidigare år uppmärksammat att Region Västerbotten behöver se över bolagsordning och det bolagsspecifika ägardirektivet. Av bolagsordningen framgår exempelvis inte vilka kommunala befogenheter som utgör en ram för bolagets verksamhet vilket är ett krav enligt kommunallagen (10 kap. 3§). Enligt uppgift från ledningsstaben i regionen pågår ett arbete med att ta fram förslag till ny bolagsordning och ägardirektiv för länstrafikbolaget.

Ägarnas krav på rapportering

Bolaget ska enligt det bolagsspecifika ägardirektivet lämna bland annat följande redovisning till Kollektivtrafikmyndigheten:

- Verksamhetsplan och budget för påföljande år.
- Bolagets tertialrapporter samt ekonomiska rapporter i enlighet med ägarens anvisningar.
- Protokoll från styrelsens sammanträden.
- Bolagets årsredovisning. Förvaltningsberättelse ska innehålla en redovisning av hur verksamheten är genomförd i förhållande till ägarens ändamål med verksamheten.

Enligt det generella ägardirektivet ska bolagets styrelse i årsredovisningen, eller årligen i en särskild bolagsstyrningsrapport, lämna bland annat följande information till regionstyrelsen:

- Om verksamheten bedrivits i enlighet med det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna.
- Om bolaget överlämnat frågor till fullmäktige av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.
- Utvärdering av styrelsens och VD:s arbete.
- Om styrelsens ledamöter har uppdrag, aktier, andelar eller andra intressen i företag som bolaget har affärsförbindelser med eller som är verksamt i samma bransch som bolaget.
- Hur styrelsens arbete har bedrivits, inkluderande arbetsfördelning, antal sammanträden, genomsnittlig närvaro och vem som varit sekreterare vid sammanträden.
- Hur den interna kontrollen och riskhanteringen är organiserad och fungerat.
- Samarbetet med revisor och lekmannarevisor.
- Vilka ärenden som bolagets styrelse har överlämnat till regionstyrelsen för beredning om fullmäktige ska ta ställning i dessa ärenden.

Vår kommentar

En iakttagelse är att ägarens krav på återrapportering från länstrafikbolaget är generella. Ägaren ställer inga krav på rapportering kopplad specifikt till kollektivtrafiken eller bolagets uppdrag.

Styrelsens arbetsordning

I sin arbetsordning har bolagets styrelse ställt följande krav på styrning och rapportering:

- Styrelsen ska besluta om mål, väsentliga policys och strategiska planer.
- Vid styrelsens sammanträden ska VD lämna rapport om:
 - Trafik
 - Ekonomi
 - Allmän information
- Protokoll från styrelsens sammanträden ska, förutom besluten, ange underlag för besluten i den mån detta kan ha betydelse för beslutet.

Styrelsens verksamhetsplan för år 2022

I verksamhetsplanen hänvisade styrelsen till de övergripande målen i det regionala trafikförsörjningsprogrammet för perioden 2020 – 2025. Styrelsen uppgav att läget var osäkert inför år 2022 till följd av pandemin och hög kostnadsutveckling. I verksamhetsplanen kan man läsa att de statliga stöd som hade aviserats inför år 2022 inte skulle räcka för att täcka intäktsbortfall och ökade kostnader för bolagets finansierare. Enligt verksamhetsplanen var det osäkert i vilken grad trafiken skulle återhämta sig efter pandemin. Nedan återger vi de mål som styrelsen beslutade om i verksamhetsplanen:

Nöjda kunder

- Nöjd-kund-index skulle år 2022 öka i jämförelse med år 2021 samt vara högre än det nationella snittet.

Samordningsgraden

- Andelen resor som samordnas av beställningscentralen skulle uppgå till 39 procent.

Tillgänglighet

- Alla ordinarie fordon skulle vara korrekt utrustade med plats för rullstol
- Alla ordinarie fordon skulle vara korrekt utrustade med audiovisuellt utrop.

Miljö

- Trafiken ska år 2022 skulle bedrivas till 68 procent med förnybart drivmedel. Denna siffra skulle förbättras med 4 procentenheter per år för att vara 100 procent år 2030.

Nöjda medarbetare

- Nöjd medarbetar-index skulle år 2022 ligga över resultatet år 2021 på 8,6 (En skala på en skala 1 – 10).

I verksamhetsplanen redovisade styrelsen också ett stort antal aktiviteter för år 2022 samt en långsiktig strategi för bolagets utveckling. Av strategin framgår bland annat följande:

- I det gemensamma arbetet med ett betalsystem i Norrland hade en vision tagits fram som innebar att länstrafiken med flera skulle erbjuda Sveriges

mest välkommande kollektivtrafik. Utveckling av ett betalsystem och en ny app var viktiga steg för arbetet mot visionen.

- Arbetet med ett gemensamt betalsystem i Norrland hade lagt en grund för att ansluta till ett framtida nationellt betalsystem. Det var dock osäkert när ett sådant nationellt betalsystem skulle tas fram.
- Länstrafiken i Västerbotten AB skulle fortsätta att verka för en lösning för Bussgods i Västernorrland. Ett beslut om att låta Bussgods i Västernorrland att köpa in sig i Bussgods i Norr AB behövde dock föregås av en riskanalys. Om en försäljning inte blev aktuell behövde ett samverkansavtal med Bussgods i Västernorrland tas fram.

Styrelsen skulle följa upp verksamhetsplanen och målen med hjälp av:

- Delårs- och årsbokslut och uppföljningsrapporter per 28 februari och 31 oktober.
- Verksamhetsberättelse.
- Årlig styrelserapport
- Utvärdering av styrelse och VD.
- Uppföljning av personalens nöjdhet med hjälp av enkät i augusti eller september.

Vår kommentar

Verksamhetsplanen har en tydlig koppling till bolagsordning, ägardirektiv och det regionala trafikförsörjningsprogrammet. Verksamhetsplanen innehåller mätbara mål och aktiviteter för år 2022. Verksamhetsplanen innehåller också en långsiktig strategi.

4. Granskningens resultat

Styrelsens styrdokument

I tabellen nedan har vi sammanställt i vilken grad styrelsen beslutade om grundläggande styrdokument för år 2022.

Styrdokument	Beslut	Vår kommentar
Affärsplan	Ja	Styrelsens verksamhetsplan innehåller en långsiktig strategi
Arbetsordning	Ja	Den 3 december 2021, §256
Instruktion till VD	Ja	Den 3 december 2021, §257
Instruktion om rapportering	Ja	Framgår av arbetsordning och instruktion till VD
Verksamhetsplan för år 2022	Ja	Den 3 december 2021, §250
Mätbara mål	Ja	Ingår i verksamhetsplan
Budget år 2021	Ja	Den 47 maj 2021, §182
Internkontrollplan för år 2021	Ja	Den 3 december 2021, §258
Attestordning	Ja	Beslutad av VD den 30 april 2020. Reviderad av styrelsen den 7 maj 2021, §191 och den 9 december 2022, §366

Delegationsordning eller motsvarande	Ja	Framgår av arbetsordning och at-testordning
Dokumenthanteringsplan	Nej	Enligt VD ska en sådan tas fram år 2023

Exempel på andra styrande dokument som styrelsen beslutat om är:

- Upphandlingspolicy
- Inköspolicy
- Friskvårdspolicy
- Policy för bisyssla
- Alkohol- och drogpolicy
- IT-policy
- Likabehandlingspolicy
- Rehabiliteringspolicy
- Tjänsteresepolicy
- Arbetsmiljöpolicy
- Miljöpolicy
- Lönepolicy
- Policy för distansarbete
- Kommunikationspolicy
- Riktlinjer mot korruption och mutor
- Kvalitetspolicy
- Säkerhetspolicy
- Jämställdhets och jämlikhetspolicy
- Visselblåsarpolicy
- Riktlinjer för representation inom Region Västerbotten
- Ekonomi och förvaltningspolicy

Vår kommentar

Bolagets styrelse hade i hög grad beslutat om styrande dokument.

Styrelsens löpande kontroll

År 2022 hade bolagets styrelse 6 protokollförda sammanträden. En genomgång av protokollen visar att styrelsen under året fick information om bolagets verksamhet med hjälp av VD-rapporter, ekonomiska rapporter och annan rapportering. I stor utsträckning kan man följa styrelsens arbete med hjälp av protokollen och bifogade underlag. Protokoll, styrande dokument, uppföljningsrapporter med mera finns samlade i en digital plattform som styrelsens ledamöter har tillgång till. Med hjälp av protokollen kan vi se att styrelsen var aktiv och agerade under året. Nedan lämnar vi översiktliga redogörelser för de områden som lekmannarevisor beslutat skulle få särskild uppmärksamhet i 2022 års granskning.

Kontroll över resande och ekonomi

Positivt var att resandet successivt återhämtade sig under år 2022 i jämförelse med pandemiåren 2020 och 2021. År 2022 uppgick resandet i jämförelse med år 2019 i regiontrafiken och stadstrafiken i Umeå (Ultra) till 87,3 procent respektive 86,6 procent. I jämförelse med år 2021 ökade det totala resandet med 129 procent.

Trots att resandet återhämtade sig uppstod under året ett stort ekonomiskt underskott. Underskottet berodde främst på att kostnaderna för drivmedel kraftigt ökade men också på mindre biljettintäkter än budgeterat. Vid slutet av året betalade staten ut ett bidrag på 15,5 miljoner kronor som kompensation för minskade biljettintäkter. Sammanlagt uppgick underskottet år 2022 till 68,7 miljoner kronor.

Den trafik som Region Västerbotten beställt hade ett underskott med 41,6 miljoner kronor. De gemensamma delarna för länstrafikbolaget som regionen finansierar hade ett överskott med 9,1 miljoner kronor. Även beställningscentralen redovisade ett överskott med 0,3 miljoner kronor. Tack vare överskottet för de gemensamma delarna i länstrafikbolaget och för beställningscentralen minskade regionens underskott till 32,7 miljoner kronor.

Med hjälp av styrelsens protokoll kan vi se att styrelsen under året vid sina sammanträden fick information om hur resandet utvecklades och om de ekonomiska resultaten. I juni 2022 beslutade styrelsen om en plan för att hantera befarat likviditetsunderskott. Planen innebar att bolaget bland annat skulle tidigarelägga faktureringen av trafik kostnader. Under första halvåret bistod regionen tillsammans med Skellefteå kommun och Umeå kommun med förskottsbetalningar. Under hösten 2022 var det tillräckligt att regionen betalade i förskott för att täcka likviditeten. Med hjälp av rapporter har bolagets VD veckovis bevakat likviditeten. Bolaget har även hållit regionen och kommunerna informerade om de ekonomiska underskotten och prognoser om resultaten vid årets slut. Företrädare för bolaget har genomfört dialogmöten med företrädare för regionen för att diskutera hanteringen av underskottet för regionen.

Upphandlingar

Överprövningar de senaste åren har medfört att bolaget lagt mycket tid på rättsliga processer och arbete med att hitta lösningar för att upprätthålla trafiken. Genom att förlänga avtal eller korttidsupphandla har länstrafikbolaget upprätthållit trafiken. Vid sitt sammanträde den 3 juni 2022 fick styrelsen information från VD att bolagets merkostnader för överprövningar och rättsliga processerna hade kostat bolaget 18,6 miljoner kronor. I beräkningen ingick enligt rapporteringen inte kostnader för förlorade biljettintäkter, förtroendeskada eller extra arbetsinsatser. För att förstärka bolagets förmåga att genomföra upphandlingar och hantera rättsliga processer har Länstrafiken i Västerbotten AB tillsammans med Länstrafiken i Norrbotten AB rekryterat en jurist med inriktning mot upphandling. Den nya juristen tillträdde sin tjänst i december 2022.

Positivt under år 2022 var att de rättsliga processerna för de två stora trafikupphandlingarna av Norrlandskusten och Blå Vägen med flera linjer avslutades. De båda upphandlingarna överprövades år 2020. Efter överprövningar ända upp till Högsta förvaltningsdomstolen beslutade styrelsen i november 2021 att upphandlingarna av Norrlandskusten och Blå Vägen skulle göras om. För trafiken längst Norrlandskusten kom länstrafikbolaget överens med den nuvarande leverantören att fortsätta köra trafiken först till december 2022 och sedan till mars 2023. Efter en ny upphandling år 2022 har länstrafikbolaget tecknat ett avtal med en ny leverantör. Det nya avtalet gäller från den 1 april 2023. För trafiken längst Blå Vägen med flera linjer genomförde länstrafikbolaget korttidsupphandlingar. Korttidsupphandlingarna innebar att länstrafikbolaget tecknade trafikavtal med ny leverantör fram till den sista mars 2023. Avtalstiden har därefter förlängts till att gälla fram till

oktober 2023. Under år 2022 har länstrafikbolaget genomfört en ny upphandling och tecknat avtal med en ny leverantör som gäller från oktober 2023.

År 2021 beslutade styrelsen att avbryta pågående upphandlingar för inomkommunal trafik i Storuman och Vindelns kommun på grund av risk för överprövningar. Positivt är att länstrafikbolaget under år 2022 genomförde ny upphandling och tecknade avtal för inomkommunal trafik i Storumans kommun. Negativt var att upphandlingen för trafiken i Vindelns kommun blev överprövad. I februari 2023 fick länstrafikbolaget besked om att avtal kunde tecknas. När arbetet med denna granskning avslutades förde länstrafikbolaget diskussion med trafikföretag om från vilket datum nytt avtal skulle träda i kraft.

Negativt är också att 11 av 16 tilldelningsbeslut i upphandling år 2022 av serviceresor (sjukresor och färdtjänst) blev överprövade. För att säkerställa trafiken förlängde länstrafikbolagen avtalen med de befintliga entreprenörerna. När arbetet med denna granskning avslutades i februari 2023 pågick ännu rättsliga processer för tre områden. För övriga områden hade länstrafikbolaget tecknat avtal eller var på väg att teckna avtal.

Negativa konsekvenser för trafiken

En negativ konsekvens av de tillfälliga lösningarna med förlängda avtal och korttidsupphandlingar har varit att fordonsparken inte förnyats i tillräcklig utsträckning. Gamla och slitna fordon har i sin tur medfört och ökad risk för att fordon går sönder och behöver repareras. En annan nackdel är att äldre fordon inte har samma kvalitet, bekvämlighet eller uppfyller miljökrav som nyare fordon. Vid intervju har bolagets VD uppgett att trafiken längst framför allt Norrlandskusten och Blå Vägen har haft problem med slitna fordon med ökad risk för olyckor och incidenter. Av protokoll kan man se att styrelsen löpande under år 2022 höll sig informerad om hur trafiken utvecklades och mål uppnåddes (resandeutveckling, kundnöjdhet med mera). Vi har inte noterat att styrelsen för år 2022 fick någon särskild analys över vilken påverkan förekomsten av slitna fordon hade på trafikens kvalitet, tillgänglighet, trafiksäkerhet med mera.

Brist på förare

Av återrapporteringen till styrelsen framgår att det under år 2022 var stor brist på förare i framför allt norra länsdelen och i Norrbotten vilket medförde störningar på trafiken. Bolagets VD har förklarat att bristen på förare hänger ihop med att avtal har förlängts och snart löper ut. Bolagets VD uppger att bussförare vid slutet av avtalsperioden har valt att sluta och att det varit brist på bussförare. Bolagets VD konstaterar att konkurrensen om arbetskraften är hög i norra Västerbotten och Norrbotten vilket också bidrar till svårigheter att behålla och rekrytera bussförare.

Enligt rapporteringen till styrelsen skulle bolagets VD kontakta regionen för dialog om regionen kunde bidra med stöd i arbetet med att förbättra situationen med förarbristen. Vid intervju har VD berättat att hon haft kontakter med tjänstepersoner i regionen för dialog om vilka insatser som regionen kan bidra med för att minska bristen på förare. I början av år 2023 fick VD återkoppling från tjänsteperson i regionen om att denne planerade att ta kontakt med Arbetsförmedlingen för att diskutera åtgärder för att hantera förarbristen. När arbetet med denna granskning avslutades i början av februari 2023 hade VD inte fått information från

regionen om regionen eller Arbetsförmedlingen planerade några konkreta åtgärder.

Vår kommentar

Med hjälp av styrelsen protokoll kan vi se att styrelsen löpande under året fick information om överprövningar och pågående upphandlingar. Vi kan också se att styrelsen fick information från VD om åtgärder som bolaget vidtog för att upprätthålla trafiken. Det är positivt att bolaget har förstärkt upphandlingskompetensen. Vi bedömer att styrelsen fortsatt behöver vara uppmärksam på upphandlingsfrågorna.

Höga kostnader för HVO

Vi har frågat VD om risken för brist på drivmedel HVO och tillsatsen AdBlue. VD har uppgett att det inte varit någon brist på drivmedlet och tillsatsen under år 2022 men att kostnaderna för HVO varit höga i jämförelse med diesel. Halvårsuppföljningen 2022 visade att över 84 procent av trafiken genomfördes med förnybara drivmedel vilket var en högre andel än målet för år 2022 på 68 procent. I årsredovisningen kan man läsa att helårssiffrorna för år 2022 skulle bli klara senare under år 2023. Styrelsen bedömde att målet för år 2022 skulle uppnås.

Bussgodsverksamheten

Bussgods i Norr AB har i uppdrag att bedriva gods- och terminalverksamhet inom de ekonomiska ramar som länstrafikbolagen i Västerbotten och Norrbotten bestämmer. Bolaget erbjuder godstransporter till både företag och privatpersoner. Transporterna ska utföras av kollektivtrafikens linjetrafik längs med kollektivtrafikens linjesträckning. Bussgodsbolaget ska bedriva sin verksamhet på persontrafikens villkor.

Av det gemensamma ägardirektivet framgår att Bussgods i Norr AB även ska tillhandla hålla de tjänster som länstrafikbolagen efterfrågar. Det kan enligt ägardirektivet avse tjänster som har koppling till den allmänna kollektivtrafiken så som trafikupplysning, biljettförsäljning, hantering av kvarglömt resgods, administration med mera.

Enligt aktieägaravtalet för Bussgods i Norr AB ska bussgodsbolagets prissättning för att transportera gods utgå från marknadsmässiga principer. I aktieägaravtalet kan man läsa att länstrafikbolagen och bussgodsbolaget ska eftersträva att kostnader och intäkter redovisas korrekt mellan bolagen. Enligt aktieägaravtalet ska:

- Kostnader och intäkter för bussgodsverksamhet redovisas i bussgodsbolaget.
- Kostnader och intäkter som handlar om persontrafik ska redovisas hos länstrafikbolagen.

För utförda godstransporterna ska bussgodsbolaget enligt aktieägaravtalet ersätta länstrafikbolagen med en andel av bolagets intäkter från godstransporterna. I aktieägaravtalet kan man läsa att företrädare för ägarna på bolagsstämman för Bussgods i Norr AB ska bestämma hur stor denna andel ska vara. På bolagsstämman i juni 2022 beslutade ägarna att ersättningsnivå år 2022 skulle utgöra 18 procent av intäkterna för gods som transporterades med buss. Vi har fått information från länstrafikens VD och bussgodsbolagets VD om att avgiften bygger på en beräknad uppskattning av länstrafikbolagens kostnader för att transportera gods i bussarna.

Avgiften ska årligen ses över av bolagen i syfte att säkerställa rätt fördelning av kostnader och ersättning och att självkostnadsprincipen uppfylls.

Det finns också avtal för den busstationsverksamhet som bussgodsbolaget ska utföra åt länstrafikbolagen. Av avtalen framgår att bussgodsbolaget varje månad ska fakturera länstrafikbolagen för de kostnader som uppstår för busstationsverksamheten.

Västernorrland

Under flera år har det pågått en diskussion om Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län (KTM) ska bli delägare i Bussgods i Norr AB. I juni 2021 beslutade den KTM i Västernorrland att de inte skulle köpa in sig i Bussgods i Norr AB. Under hösten 2021 återuppstod dialog mellan medlemmar i KTM i Västernorrland om att köpa in sig i Bussgods i Norr AB.

En genomgång av protokoll visar att styrelsen för Länstrafiken i Västerbotten AB under år 2022 fick information om åtgärder som styrelsen för Bussgods i Norr AB vidtog för att förbereda ett eventuellt inköp från KTM i Västernorrlands län. Länstrafikbolagets styrelse fick bland annat information om att Bussgods i Norr AB skulle ta fram en riskanalys inför en eventuell försäljning av aktier till KTM Västernorrland. I september 2022 noterade länstrafikbolagets styrelse att Bussgods i Norr AB skulle ställa skriftliga krav på KTM i Västernorrland inför en eventuell försäljning. När arbetet med denna granskning avslutades i februari 2023 hade KTM i Västernorrlandslän ännu inte beslutat om eventuellt inköp i Bussgods i Norr AB. Länstrafikbolagets VD berättade att KTM i Västernorrland hade lovat att komma med besked om beslut i februari 2023.

Beställningscentralen

År 2021 fick bolaget ett utökad uppdrag som bestod av att bedriva en gemensam beställningscentral i länet. Verksamhetsövergången innebar att länstrafiken tog över regionens reseservice för särskild kollektivtrafik och samorganiserade den med länstrafikens kundservice för allmän kollektivtrafik. Med anledning av förändringen tog länstrafiken över ansvaret för 16 medarbetare som hade arbetat i regionen. Vid verksamhetsövergången var Malå, Storuman, Vilhelmina, Nordmaling, Åsele och Sorsele anslutna. Därefter har Norsjö kommun och Lycksele kommun anslutit sig. Enligt planerna skulle Skellefteå kommun ansluta sig till beställningscentralen i juni 2023. I februari 2023 fick länstrafikbolaget dock besked från Skellefteå kommun om att de inte skulle ansluta sig.

Med hjälp av protokoll kan vi se att styrelsen under året fick rapporter om verksamheten vid beställningscentralen. För år 2022 hade styrelsen beslutat att målet var att 39 procent av resorna skulle vara samordnade. I årsredovisningen kan man läsa att samordningsgraden var 37 procent.

Hantering av allmänna handlingar

Vi har utifrån lagkrav och regionfullmäktiges arkivreglemente kontrollerat bolagets system och rutiner kring arkivering och diarieföring. Vår genomgång visar att bolagets styrning och kontroll över hanteringen av allmänna handlingar inte är tillräcklig i följande avseenden:

Arkivering

- Bolaget saknade för år 2022 en dokumenthanteringsplan och en arkivbeskrivning. Enligt arkivlagen (1990:782) § 6 ska arkivbeskrivning finnas. Positivt var att bolaget hade en arkivförteckning och att framtagande av en dokumenthanteringsplan pågick. Dokumenthanteringsplan ska enligt uppgift från bolaget beslutas om under våren år 2023.
- Bolagets fysiska arkiv behöver ses över för att säkerställa att arkivlokalerna uppfyller riksarkivets föreskrifter samt att de allmänna handlingarna i arkivet vårdas i enlighet med arkivlagen. En arkivlokal ska vara skyddad mot vatten och skadlig fukt, brand etc. En av bolagets arkivlokal hade vatten- och avlopp och i en annan arkivlokal var delar av arkivhandlingarna angripna av mögelsporer, vilka innebär stor risk att de blir förstörda.

Enligt uppgift från bolaget planerar de för att överlämna arkivhandlingar till regionarkivet så att den bristfälliga arkivlokalen inte längre skulle nyttjas samt anlita externt företag för att sanera de kontaminerade handlingarna.

Diarieföring

- Bolaget hade inte dokumenterade riktlinjer och rutiner för hantering av allmänna handlingar och diarieföring.

Med anledning av våra iakttagelser har vi under granskningsarbetet lämnat följande rekommendationer:

- Besluta om en dokumenthanteringsplan och arkivbeskrivning. Säkerställ att riktlinjer och rutiner för allmänna handlingar och diarieföring blir dokumenterade.
- Se till att bolagets arkivhandlingar som är kontaminerade med mögelsporer inte blir förstörda.
- Säkerställ att bolagets arkiv uppfyller krav på fysiskt skydd och att enbart digitalt förvarade handlingar är anpassade för elektronisk långtidsbevaring.

Vår kommentar

Granskningen visar att styrelsen inte säkerställde en tillräcklig styrning och kontroll över bolagets allmänna handlingar.

Styrelsens interna kontroll

Styrelsens internkontrollplan

Den 3 december 2021 (§258) beslutade styrelsen om sin internkontrollplan för år 2022. Med hjälp av en tabell beskrev styrelsen riskområden, planerade kontroller, vilka som skulle genomföra kontrollerna och uppföljning för år 2022. Styrelsen följde också upp internkontrollplanen för år 2021. Riskområden som styrelsen identifierade för år 2022 var:

- Beställning av trafik
- Beslut om trafikplikt
- Kvalitetsbrister i trafik
- Budget
- Ekonomi/finans
- Personal

- Hantering av allmänna handlingar
- Upphandling

Uppföljning av internkontrollplanen

Den 10 februari 2023 (§394) följde styrelsen upp sin internkontrollplan för år 2022. I uppföljningen beskrevs hur kontroller var genomförda och vad kontrollerna visade. I uppföljningen fanns också uppgifter om vidtagna eller planerade åtgärder.

Vår kommentar

Det är positivt att styrelsen för år 2022 beslutade om en internkontrollplan och genomförde en uppföljning av planen. Vi rekommenderar att styrelsen inför kommande år ser över arbetet med planen för intern kontroll. Flera av kontrollerna i planen för år 2022 liknade mer rutiner än konkreta och uppföljningsbara kontroller. Metodmässigt var flera av kontrollerna i internkontrollplanen inte tillräckligt specificerade. Av en internkontrollplan bör det tydligt framgå hur kontrollerna metodmässigt ska genomföras. Vi bedömer att styrelsens uppföljning av internkontrollplanen har utvecklats i jämförelse med tidigare år. Uppföljning försvårades för de kontroller som inte var tillräckligt specificerade. För dessa kontroller var uppföljningen mera översiktlig. Vi har noterat att styrelsen för år 2023 beslutat om en mer utvecklad riskanalys och internkontrollplan i jämförelse med tidigare år vilket är positivt. Vi återkommer i 2023 års granskning med ytterligare bedömningar om den nya planen.

Styrelsens årsredovisning

Krav på årsredovisningen

Enligt årsredovisningslagen ska styrelsens förvaltningsberättelse innehålla en rättvisande översikt över utvecklingen av bolagets verksamhet, ställning och resultat. Styrelsen ska redogöra för händelser av väsentlig betydelse för företaget som inträffat under räkenskapsåret. Styrelsen ska enligt årsredovisningslagen också redogöra för företagets förväntade framtida utveckling inklusive beskrivningar av väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer.

Styrelsens årsredovisning för år 2022

I inledningen till årsredovisningen kan man läsa att hög kostnadsutveckling för beställd trafik hade stor påverkan på bolagets ekonomi. Bolagets styrelse konstaterade att den höga kostnadsutvecklingen framför allt handlade om ökade kostnader för drivmedel. Enligt uppgifter i årsredovisningen skulle samtliga finansiärer behöva tilläggsbetala för den trafik de beställt. Styrelsen konstaterade också att mindre biljettintäkter än budgeterat innebar ett bortfall. Ett bidrag från staten på 15,5 miljoner kronor hade dock kompenserat för detta bortfall. Sammanlagt uppgick bolagets underskott till 68,7 miljoner kronor. Positivt var att trafiken successivt återhämtat sig under året och närmast sig nivåerna som var före pandemin.

Resultatet för länstrafikbolaget ska alltid bli +/-0 eftersom över- eller underskott ska återbetalas eller betalas av finansiärerna. För år 2022 hade underskottet på 68,7 miljoner kronor bokats upp som en fordran gentemot regionen och kommunerna. Av finansiärerna var det Region Västerbotten (32,7 miljoner kronor), Umeå kommun (12,0 miljoner kronor), Skellefteå kommun (10,4 miljoner kronor) och Vilhelmina kommun (4,2 miljoner kronor) som stod för de största underskotten. År

2021 hade länstrafikbolaget återbetalat 17,4 miljoner kronor till regionen och kommuner.

I tabellen nedan har vi sammanställt hur styrelsen i årsredovisningen följde upp målen i verksamhetsplanen.

Styrelsens mål	Resultat	Vår kommentar
Nöjd-kund-index ska år 2022 öka i jämförelse med år 2021 samt vara högre än det nationella snittet.	Index för regiontrafiken var 63% vilket var högre än år 2021 (61%) och högre än snittet i riket (55%). Index för Ultra var 80% vilket var högre än år 2021 (75%) och högre än snittet i riket (63%)	Målet uppfylldes
Andelen resor som samordnas av beställningscentralen ska uppgå till 39 procent.	37%	Målet uppfylldes inte
Alla ordinarie fordon ska korrekt utrustade med plats för rullstol	99%	Målet uppfylldes i huvudsak
Alla ordinarie fordon ska vara korrekt utrustade med audiovisuellt utrop.	92%	Målet uppfylldes inte
Trafiken ska år 2022 bedrivas till 68 procent med förnybart drivmedel. Denna siffra ska förbättras med 4 procentenheter per år för att vara 100 procent år 2030.	84%	Målet uppfylldes
Nöjd medarbetar-index skulle uppgå till 8,6 på en skala 1-10.	8,4%	Målet uppfylldes inte

Av sammanställningen framgår att bolaget delvis uppnådde målen för år 2022. I tabellen nedan redogör vi för hur styrelsen uppfyllde några av de krav som fullmäktige ställt på rapporteringen i samband med årsredovisningen.

Ägarnas krav på redovisning	Bedömning	Vår kommentar
Har styrelsen i sin årsredovisning följt upp och utvärderat bolagets verksamhet mot det kommunala ändamålet?	Ja	Den 10 februari 2023 (§389) beslutade styrelsen om bolagsstyrningsrapport. I rapporten fanns en skriftlig utvärdering där styrelsen konstaterade att verksamheten år 2022 var genomförd i enlighet med bolagsordning och ägardirektiv. Styrelsen kommenterade utvärderingen i årsredovisningen.
Har styrelsen i sin årsredovisning följt upp och utvärderat om bolagets verksamhet är genomförd inom ramen för de kommunala befogenheterna?	Ja	Den bolagsstyrningsrapport som styrelsen beslutade om 10 februari 2023 (§389) intygade styrelsen att bolaget hade agerat inom ramen för de kommunala befogenheterna. Styrelsen redovisade bedömningen i årsredovisningen.
Har styrelsen i sin årsredovisning eller i särskild rapport lämnat information om att en utvärdering av det egna styrelsearbetet är genomförd?	Ja	Den 9 december 2022 (§378) utvärderade styrelsen sitt arbete. Utvärderingen är kommenterad i årsredovisningen. Utvärderingen finns redovisad i bolagsstyrningsrapporten.
Har styrelsen i årsredovisningen eller i särskild rapport lämnat information om hur den interna kontrollen fungerat?	Ja	Den 10 december 2023 (§394) följde styrelsen upp sin internkontrollplan för år 2022. Arbetet med den interna kontrollen har styrelsen kommenterat i årsredovisningen och bolagsstyrningsrapporten.

Av sammanställningen framgår att styrelsen uppfyllde de krav vi kontrollerat på rapportering i samband med årsredovisningen.

Vår kommentar

Vi bedömer att styrelsen i förvaltningsberättelsen redovisar väsentliga händelser under år 2022 och risker som är förknippade med framtiden. Förvaltningsberättelsen är informativ och välskrivna. Vi bedömer att redovisningen uppfyller de krav som regionen ställer på återrapportering.

5. Svar på revisionsfrågor

Av granskningen framgår att bolagets styrelse och VD under året agerade aktivt för att hantera negativa effekter av pandemin, upphandlingsfrågor, höga kostnader på drivmedel med mera. Styrelsen och VD hade kontroll över verksamheten och den ekonomiska utvecklingen. Styrelsen och VD agerade för att upprätthålla trafiken och undvika problem med likviditeten. Positivt var att trafiken återhämtade sig med fler resande i jämförelse med pandemiåren 2020 och 2021. Negativt var att ökade trafik kostnader bidrog till ett underskott på 68,7 miljoner kronor. Med hänsyn till omständigheterna bedömer vi att bolagets verksamhet år 2022

genomfördes på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Vi bedömer också att styrelsen i huvudsak hade en tillräcklig styrning och uppföljning.

Bolagets styrelse bedömer att verksamheten år 2022 genomfördes i enlighet med bolagets kommunala ändamål och de kommunala befogenheterna. Vi gör ingen annan bedömning.

Revisionsfråga	Bedömning	Vår kommentar
Har styrelsen med hjälp av grundläggande styrdokument säkerställt att verksamheten är genomförd i enlighet med fullmäktiges direktiv?		För år 2022 har det dock saknats en dokumenthanteringsplan.
Har styrelsen löpande under året haft tillräcklig kontroll över att beslutade styrdokument följs?		
Har styrelsen med hjälp av uppföljning vid årets slut säkerställt att verksamheten är genomförd i enlighet med fullmäktiges direktiv?		Kraftigt ökade kostnader för framför allt drivmedel medförde dock stora underskott för beställd trafik.
Har styrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendation i 2022 års granskning?		Styrelsen har varit aktiv i bevakningen och hanteringen av upphandlingsfrågorna. Arbetet har förstärkts med hjälp av att bolaget tillsammans med region Norrbotten rekryterat en upphandlingsjurist.

Rekommendationer

Vi rekommenderar styrelsen att:

- Fortsätt arbetet med att utveckla internkontrollplanen.
- Besluta om en dokumenthanteringsplan och arkivbeskrivning. Säkerställ att riktlinjer och rutiner för allmänna handlingar och diarieföring blir dokumenterade.
- Se till att bolagets arkivhandlingar som är kontaminerade med mögelsporer inte blir förstörda.
- Säkerställ att bolagets arkiv uppfyller krav på fysiskt skydd och att enbart digitalt förvarade handlingar är anpassade för elektronisk långtidsbevaring.

Umeå den 6 mars 2023

Richard Norberg
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Revisionskontoret
Region Västerbotten

Länstrafiken i Västerbotten AB

Valperioden: Tiden från 2023 års ordinarie bolagsstämma intill slutet av 2026 års ordinarie bolagsstämma.

Ledamöter (9)

Lilly Bäcklund (S), Lycksele
Johan Söderling (S), Vännäs
Emma Vigren (S), Umeå
Mathias Haglund (S), Vindeln
Håkan Nilsson(S), Skelleftehamn
Åsa Össbo (V), Dikanäs
Andreas Löwenhök (M), Skellefteå
Hans-Inge Smetana (KD), Vännäs
Nicke Grahn (L), Dorotea

Ersättare (9)

Karin Malmfjord (S), Tärnaby
Gerhard Sannsell (S), Åsele
Helge Kristoffersson (S), Umeå
Sofie Gustavsson (S), Vännäs
Lars Ohlsson (S), Lycksele
Per Adsten (V), Umeå
Ulf Eriksson (C), Vännäs
David Eriksson (KD), Umeå
Thommy Bäckström (L), Umeå

Ordförande

Lilly Bäcklund (S), Lycksele

Vice ordförande

Andreas Löwenhök (M), Skellefteå

Ombud vid bolagsstämma (1)

Rickard Carstedt (S), Burträsk

Ersättare vid bolagsstämma (1)

Åsa Ågren Wikström (M), Umeå